

5/14 - et magasin for Skjold menighet
med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Mama Maggie

Hun er sammenlignet med Mor Theresa og ble nominert til fredsprisen i 2012. I november besøkte «Mama» Maggie Gobran Skjold kirke. Side 2-3

Sammen for fred

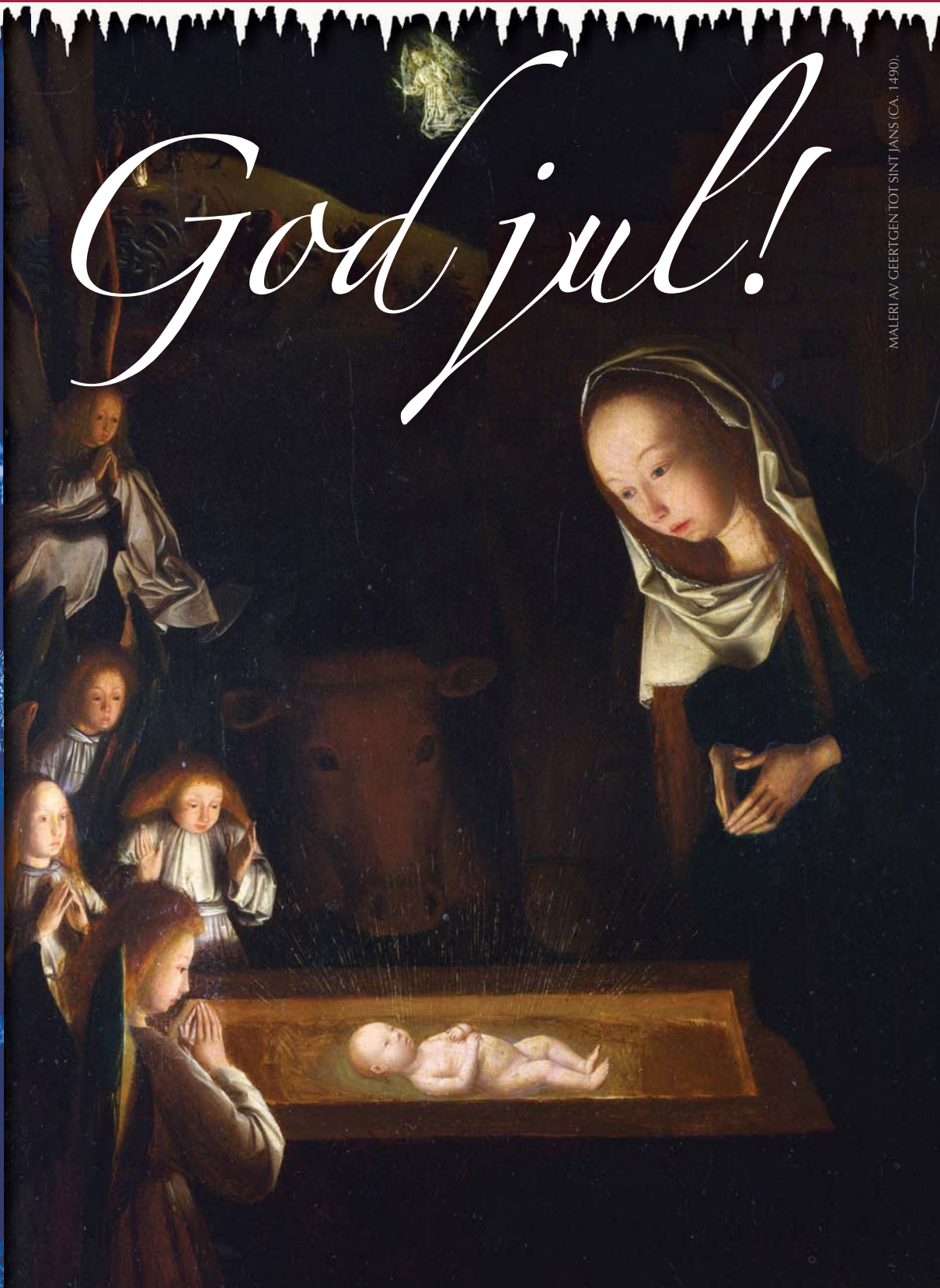
Muslimske og kristne ledere i Norge kan være uenige i enkeltsaker, men samles bak ønsket om fred. Side 6-7

Årets juleplate

Bergensbandet Real Ones har tatt for seg den latin-amerikanske messen «Misa Criolla». Resultatet er rett og slett en fabelaktig juleplate. Side 16-17

God jul!

MALER AV GEERTGENT TOT SINT JANS (CA. 1490).

Fredsministeren

Når en ny regjering dannes, kommer det nye ministre. Stor spenning. Og spenning er det også denne høsten med budsjettforhandlinger.

AV BJØRN MOE

Hver minister kjemper for sitt. Fredfullt trodde ingen kommentatorer at det ville bli.

Og vi, vi er på vei inn i årets travleste tid. Alt skal klaffe og være perfekt til den store høytiden. Kanskje hadde både vi og regjeringen hatt godt av en egen fredsminister.

Under juletidens gudstjenester leses ofte noen vers fra Jesaja: «*For et barn er oss født. Han har fått navnet Fredsfyrste*» (JES 9,6).

Ordet står ikke andre steder i Bibelen. Og Jesaja bruker ordet bare denne ene gangen. Fredsfyrste. Flott ord.

Ordet var sannsynligvis av Luther, for i Luther-bibelen av 1545 står ordet *Friedefürst*. Og så kom ordet inn i dansk-norske bibeloversettelser. Fyrste var en vanlig tittel i Tyskland på Luther sin tid. Klinger kanskje ikke like godt i dag. Det hebraiske ordet som står i Jesaja 9,6 betyr leder eller høvding og så er det koblet på ordet fred.

Kanskje vi kunne kalle ham fredsminister i dag.

Fredsminister!

Ikke fra noe parti, ingen politisk broiler eller professor i økonomi eller en med bred næringserfaring. Nei! Bibelens fredsfyrste er født til sitt oppdrag og kom til oss som ett barn. Og fredsarbeidet har han hverken lært eller studert. Han er fred, med hele seg. Han bærer freden med seg som arv fra sin far, Vår Herre selv.

«*Ere være Gud i det høyeste, og fred på jorden.*» Det sang englene på Betlehems-markene. Ikke sunget som et fromt juleønske eller en nyttårshilsen. Nei, med barnets fødsel er freden kommet til vår verden.

Mange av oss strever med å finne fred, og så ligger denne gaven foran våre øyne også denne julen. I ett barns skikkelse.

«*For et barn er oss født. Han har fått navnet Fredsfyrste.*»

Med ønske om en fredfull julehøytid.

(Bjørn Moe, fritt etter prost Geir Sørebo). ●

Prøysen /Egner for full sal i Fana kulturhus

Onsdag 29. oktober tok Søråshøgda barnekor små og store med på en konsert hvor temaet var Tante Sofie i Bakvendtland. I samspill med Fana musikklag hadde de en strålende fremføring som fikk både voksne og barn i god stemning. Sammen presenterte de en rekke kjente og kjære sanger og melodier fra Alf Prøysen og Thorbjørn Egner.

Bjørn Wegge og
Mama Maggie.

BIRKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STORETVEIT • SØREIDE

Menighetsbladene i Fana

Tegn utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana prosti. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes oystein.pettersen@uni.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Øystein Pettersen, 938 04 808, oystein.pettersen@uni.no. Lokal kontakt: Se side 13

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hafskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 3. februar

Både barn og ledere hadde kledd seg i flotte kostymer som passet inn i Tante Sofie i Bakvendtlands verden.

Utdeling av årets kulturpris for Fana og Ytrebygda (KOMFY-prisen), gikk til vår alles kjære Gro Stikholmen. Gratulerer - det er fortjent!

Tusen takk til alle for en kjempefin konsert.

Mama Maggie fylte Skjold kirke

Det var en «happening». Om noen år blir det spurt «Hvor var du da Mama Maggie besøkte Skjold kirke?»

TEKST: MISJONSUTVALGET
FOTO: ØYSTEIN PETERSEN

Fredag 7. november fikk Skjold menighet besøk av hovedpersonen i et av menighetens misjonsprosjekt, Mama Maggie. Den egyptiske kvinnen som har gitt avkall på all luksus og materielle goder og viet sitt liv til Gud for å tjene medmennesker på søppelfjellet i Kairo. Hun er på turne med Stefanusalliansen for å promotere den nye biografien «Mama Maggie – en fortelling fra Egypt». Biografien er skrevet av Eyvind Skeie som også var med i reisefølget sammen med Bjørn Wegge, tidligere generalsekretær i Stefanusalliansen og Dr. Hani George, pensjonert militærlege fra Egypt, som nå jobber for Mama Maggie.

Ikke en stol var ledig da Mama Maggie fortalte sine sterke historier – ikke bare folk fra Skjold menighet hadde møtt opp denne kvelden, men fra hele Bergen og omegn. Historier om hvordan hun og hennes 1700 medarbeidere arbeider med mennesker på søppelfjellet hvor de er med å endre liv hver eneste dag gjennom mat, hjemmebesøk, leir, barnehage og skoletilbud. Målet med arbeidet er at de som har det aller verst og

ikke har noen annen framtidsutsikt enn å sortere søppel resten av livet, skal få føle seg sett, elsket og få et håp for framtiden gjennom organisasjonen Stefanusbarna.

Hun ble nominert til Nobels fredspris i 2012, men hun er klokkeklar på at det er Gud som skal ha all ære for alt det gode som skjer gjennom arbeidet på søppelfjellet. Hennes uselviske personlighet bør være til stor inspirasjon for noen og enhver av oss og det er ikke vanskelig å forstå at hun ofte blir sammenlignet med Mor Theresa.

Det var misjonsutvalget i Skjold menighet som stod bak arrangementet. Møtet ble ledet av Eyvind Skeie, og deler av Cantus ledet allsangen med Anne Berit Hodne i spissen. Eivind Skeie, Bjørn Wegge og Dr. George fortalte om sitt samarbeid med Mama Maggie før hovedpersonen selv slapp til med et sterkt og personlig innslag.

Hun oppfordret oss alle til å bruke mer tid med Gud ved å lese tyve minutter fra bibelen hver eneste dag. Tyve minutter hver dag er nok til å lese bibelen fra perm til perm på ett år. Møtet ble avsluttet med et tilbud om å få komme fram og bli velsignet av Mama Maggie. Hennes inspirerende innlegg hadde helt tydelig rørt tilhørerne og køen for

Jul og kultur

- Søndag 30.11 kl. 20: Adventskonsert med Jan Erik Endresen, Åse Solvi m.fl.
- Mandag 1.12 kl. 18: «Stille natt Hellige natt». Se egen omtale side 4.
- Søndag 7.12 kl. 18: Vår tradisjonelle julekonsert med Skjold Nesttun Janitsjar, Extasis, Skjold kirkekor og Cantus
- Søndag 14.12 kl. 18.00/20.30: Sola Fide
- Onsdag 17.12 kl. 19: Musikklinjen ved Langhaugen VGS.

Dr. Hani George og Eivind Skeie.

velsigning var fortsatt lang etter at møtet var ferdig.

Misjonsutvalget i Skjold menighet sier på vegne av hele menigheten at de er takknemlige og stolte over å ha fått være vertskap for Mama Maggie denne kvelden.

– Det har vært en stor ære å få ha henne på besøk og det er ingen tvil om at misjonsprosjektet menigheten har gjennom Stefanusalliansen kommer folk som trenger det til gode, uttaler Marianne Morland, leder for misjonsutvalget i Skjold menighet. ●

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN
LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

ICA Supermarked

Stille natt, Hellige natt

«Alle julekonserters mor», er «Stille natt Hellige natt» kalt. Mandag 1. desember kl. 18 gjester forestillingen Skjold kirke.

De var først ute med å reise rundt i førjulstiden med profesjonelle artister. Etter 27 år kan man trygt si at «Stille natt, hellige natt» er blitt en veletablert tradisjon. Mange artister har vært med i, og i år har vi med fire av våre mest etablerte artister:

- Elisabeth Andreassen er en av våre mest folkekjære artister. Hun har gjort show, kabareter, revyer og solgt plater som få andre i landet.
- Tor Endresen er kalt en «musikalsk kamelon» fordi han mestrer nesten en hver musikalsk sjanger, noe NRKs «Stjerne-kampen» bekreftet.
- Marian Aas Hansen er med for 14 året på rad, og for mange av de mest trofaste publikummerne blir det ikke jul før hun har sunget «Himmelen i min favn».
- Rune Larsen har drevet med julekonsert helt siden 1984. De siste 13 årene har han delt sine juletanker i «Stille natt, hellige natt».

Dette er 15. gang på rad at Strømmestiftelsen er medarrangør, og juleturneen har innbragt over 6 millioner kroner til hjelpearbeidet, bl.a til HIV-smittede barn i Afrika og gatebarn i Sør-Amerika. ●

**Velkommen til
Barnas juletreff
i Skjold Kirke**

Lørdag 3. januar
Kl. 16:00-18:00

30 kr per person eller
150 kr per familie
Ingen påmelding

Takk for taket, Johan Olav!

Johan Olav Holmefjord, vår kateket i vel halvannet år, slutter nå i desember og flytter østover.

TEKST OG BILDE: BJØRN MOE

- Johan Olav Holmefjord, du har vært vikar hos oss i Skjold i snart på 16 måneder. Du begynte i august 2013. Og nå slutter du?

- Vikariatet går ut i og med at den faste kateketen Gro Eman har sagt opp sin stilling. Stillingen er utlyst, og jeg har valgt ikke å søke. Det har kommet inn noen søkere og jeg regner med at det i løpet av første halvår 2015 vil være ny kateket på plass i Skjold.

- Hvorfor ikke på søkerlisten?

- Min kjære Inga bor på det indre Østlandet og det er mer praktisk at vi bor i nærheten av hverandre. I og med at hun har fast jobb der borte så faller det naturlig at jeg reiser østover.

- Tiden her i Skjold. Hva kan du si om den?

- Jeg har fått oppleve et fantastisk kollegafelleskap med en lett og fin tone på kontoret. Som taxisjåfør gjennom flere år var det noe jeg savnet. Det har vært godt samarbeid både med stab og frivillige. I ny type jobb, som en kateketstilling var for meg, har det vært nye og positive utfordringer: Deltagelse i gudstje-

nester, noe som jeg hadde gjort lite og ingenting av før, samt organisering av konfirmandkull, altså 125 ungdommer med linjevalg, spesielle ønsker, mobiltelefonnummer og korrekte eposter. Og konfirmandene er jo fremdeles hjemmeboende, så det har vært en del kommunikasjon også med foreldre og foresatte. Det å uttrykke seg konsist og utvetydig, og uten feil, i en og samme epost, viste seg vanskeligere enn jeg trodde. En bratt læringskurve for meg, men jeg har fått mye god hjelp, og vennlig rettleiding.

- Du har møtt mye ungdom, både i konfirmentarbeidet, men også gjennom lederkurset. Hva sier en 33-åring om dagens ungdom?

- Å få 2013/14 kullet som sitt første kull som konfirmentlærer fikk meg til å føle at jeg ble bortskjemt fra første dag på jobben. Nesten ikke til å tro hvor flott de unge er. Jeg har lengre erfaring fra ulikt ungdomsarbeid og har møtt litt ulikt, men disse unge her på Skjold har det vært enestående å møte. Jeg har ikke opplevd å ta en eneste av dem til sidens for en liten alvorsprat. Men Skjold har også noen utfordringer. Skjold kirke savner nok et lite møtepunkt, et lavterskeltilbud for ungdom.

Alt konfirmentarbeid på Skjold er såkalt «event»-basert, men en skulle gjerne hatt et sted der de som er over konfirmasjonsalder også kunne komme, både for å bli sett og for å bidra til fellesskapet. Jeg vet dere hadde en lavterskel klubb i kjelleren (Underground) for vel 10 år siden – kanskje noe lignende i ny og enklere drakt. Men dette er aldri enkelt å få til, og jo nærmere byen en kommer, jo mer vil jo den trekke. Forstadsungdom har alltid mange muligheter.

- Hva vil en vestlending savne når han bosetter seg på flatbygdene på Østlandet?

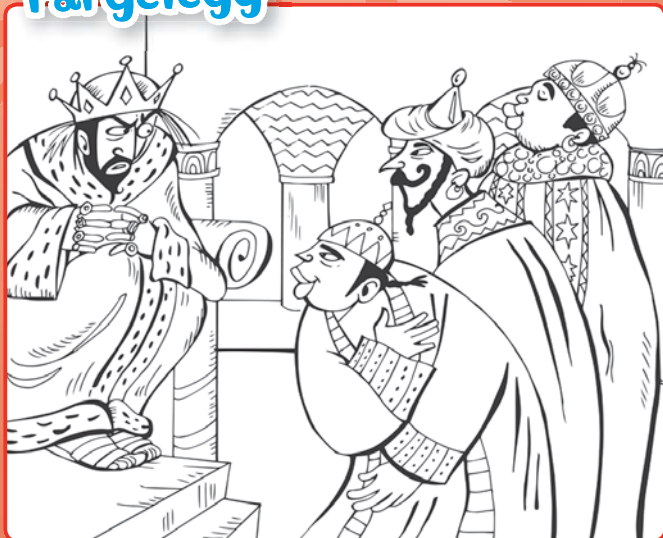
- Jeg vil savne kollegaer og flinke frivillige krefter i menigheten. Jeg har jo familien og venner her vestpå så jeg kommer nok på en del visitter. Vi sees nok.

- Takk for tjenesten i Skjold, sier vi, og ønsker lykke til østpå. ●

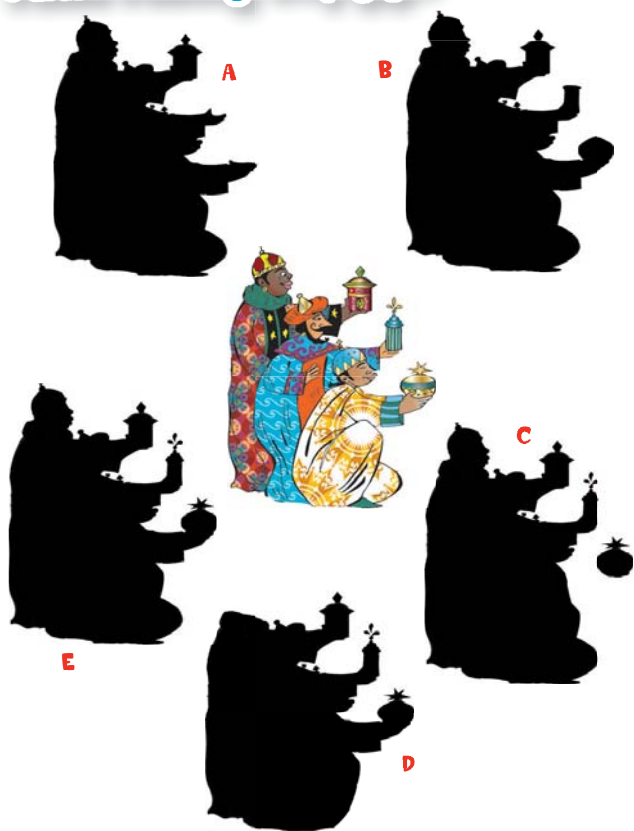
BARNAS SIDE

Fargelegg

Finn riktig skygge

Vismennenes labyrint

Hjelp de vise menn å finne fram til Jesusbarnet!
Hvilken vei skal de velge?

Vismennene kaster skygge inn i huset til Josef og Maria, men bare en er den rette. Hvilken?

Står sammen for fred

– I vår tid er det viktig at vi står sammen, sier Øystein Skauge fra Mellomkirkelig råd, som gjerne stilte til intervju sammen med tre muslimske ledere fra Bergen moské.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Møtestedet var Bergen moské, og til samtalen stilte moskeens forstander (daglig leder) Momodou Bandeh, som opprinnelig er fra Gambia, samt to av moskeens tre imamer: Abdi-Ladif A. Ahmed fra Somalia og Azeem Mohammed fra Pakistan.

Frykter ikke innvandring

– «Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn», åpner Øystein Skauge, med et Jesus-ord hentet fra Matteusevangeliet.

– Som kristen tror jeg på en kjærlig og rettferdig Gud. Fred og forsoning er helt sentralt i det vi tror på.

Skauge innrømmer gjerne at kristendommens historie har mange fortellinger om brutal fremferd.

– Men historie er en ting, dagens situasjon en annen. I dag forstår vi at vi må leve sammen i fred. Jeg deler ikke islamsk tro, men har respekt for at mange millioner mennesker gjør det. Jeg har sagt fra prekestolen i kirken at vi ikke trenger å frykte innvandring. Folk som kommer til Norge fra andre land, har noe å gi oss.

Samtidig minner han om at det er viktig å møte hverandre med respekt.

– Jeg blir glad når jeg ser at norske muslimer tar avstand fra ytterliggående krefter, og ønsker å fremme fred og samarbeid, sier han.

– De som går over en grense, og utøver vold mot andre grupper, ødelegger mye. Jeg tenker derfor at det er viktig å vise at vi står sammen.

Fellesmarkering i Bergen

23. august var det en fellesmarkering ved Den blå steinen, der kristne, muslimske og politiske ledere fra Bergen stod sammen for å vise solidaritet med de undertrykte i Irak og Syria – der IS-militsen utsetter kurdere, moderate sunnimuslimer, sjiamuslimer, kristne og andre minoriteter for groteske overgrep. Representanter fra alle bystyrepartiene deltok. Hovedappellene ble holdt

av Veman Linevai fra Kurdisk studentunion i Bergen, Momodou Bandeh fra Bergen moské og Øystein Skauge for Den norske kirke/Mellomkirkelig råd.

– Jeg håper og tror at det vi bygget sammen på fellesmarkeringen skal fortsette, sier Momodou Bandeh, og legger til at han ble rørt til tårer av Skauges appell under markeringen.

– Bergen moské er en norsk organisasjon, sier Abdi-Ladif A. Ahmed.

– Medlemmene våre kommer fra 45 nasjoner, inkludert Norge. Så dersom noen truer Norge, så er også vi truet. Da er det viktig med dialog. Islams verdier er fred, rettferdighet, og frihet, og vi er imot hvem som helst som står for ekstremisme.

Har god dialog

– Som religiøse ledere føler vi at vi har en spesiell rolle for å motvirke all vold og ekstremisme som kan ødelegge for menneskene. Vi var derfor glad for fellesmarkeringen, fortsetter Ahmed.

– Er det en begynnelse på en tettere dialog?

Det har vi allerede, og vi står sammen med Den norske kirke i kampen mot vold

og ekstremisme. Vi tror på samme gud, og muslimer tror også på Jesus.

– Dere vil snu det andre kinnet til?

– Vi kan tilgi. Hvis du bruker vold, så er du ikke med i noen religion. Religionen skal bevare menneskenes liv. Etter min mening er ikke Anders Behring Breivik noen kristen. Som kristen eller muslim skal du vise barmhjertighet og skape fred.

Norges plikt å hjelpe

I sommer gikk det full terroralarm, etter at fire syriske IS-terrorister angivelig var på vei til Norge for å utføre terrorhandlinger. Bandeh mener at Skauges appell blir enda sterkere, sett mot dette bakteppet.

– Samtidig som du vet dette, står du i Bergen sentrum og oppfordrer din regjering til å åpne grensene for nye 5000 flyktninger. Det gjør masse inni meg; det gjør at jeg smågråter. Som muslim føler jeg at jeg står ufortjent på tiltalebenken, og så kommer en

prost og sier dette. Jeg sier at dette viser et stort hjerte.

Påbud og forbud

– Det er snakk om mennesker i stor nød. Da er det vår plikt å hjelpe, sier Skauge, og følger opp med et konkret spørsmål til de tre imamene.

– Vi hører og leser i avisene om familier, der det kan ende med drap og overgrep dersom en muslimsk kvinne vil binde seg til en kristen norsk mann. Hvordan møter dere dette? undrer Skauge.

– Det er noe som heter tradisjon og kultur. Et eksempel er omskjæring av jenter. Dette er ikke noe som er pålagt av religionen, men kan være en del av kulturen i et land, svarer Ahmed.

Azeem Mohammed ønsker å utdype dette.

– Innen islam er det forbudt for en muslimsk jente å gifte seg med en kristen. Men det er ikke min rett å stoppe henne. Det eneste jeg kan gjøre, er å forklare henne at det er hennes ansvar. De fleste muslimer overholder ikke alle påbud, enten det er snakk om å be fem ganger for dagen eller å si nei til alkohol.

11. september 2001

– Men hva vil du si til familien hennes, dersom de vil hindre henne i å gifte seg? spør Skauge.

– Foreldrenes ansvar opphører når hun er voksen. De skal gi henne en god oppdragelse, men det er hun selv som velger hvilken vei hun vil gå, svarer Mohammed.

– I dag bor det 17 millioner kristne i arabiske land, og mange av dem er gift med muslimer. Problemene vi ser i Irak, Syria og Egypt handler ikke om religion, men om politikk.

Mohammed var ny i Norge under terrorangrepet på World Trade Center i New York 11. september 2001. Han husker dette som en vanskelig tid, og følte at folk betraktet ham som terrorist når han viste seg utenfor moskeen. Han opplevde det derfor som en stor lettelse da daværende biskop Ole Danbolt Hagesæther tok kontakt, og de to holdt en felles pressekonferanse. En måned senere, 5. oktober, deltok begge de

TROR PÅ DIALOG: – Religionen må verne om menneskenes liv, ikke ta det, sier Abdi-Ladif A. Ahmed. Fra venstre: Momodou Bandeh, Abdi-Ladif A. Ahmed, Øystein Skaug og Azeem Mohammed.

religiøse lederne i et stort fakkeltog i Bergen sentrum, der både Hagesæther og Mohammed holdt sterke appeller.

– Alt ble annerledes etter dette, husker Mohammed.

– I dag kjenner folk meg som en norsk muslim, ikke pakistansk. Alt som er i Norges interesse er i min interesse.

Våre barns fremtid

Bandeh føler noe av det samme, og forklarer dette med et bilde der Norge er en båt.

– Si at MS Norge er i farlig farvann; det er hull på båten, sier han.

– Dersom en minoritet laget hullet, vil de ikke ha noen fremtid om bord i båten.

Mohammed følger opp, og sammenligner samfunnsbyggingen med det å sette opp et hus.

– Si at vi trenger en hel dag på å sette opp en vegg i huset, sier han.

– Det tar 20 minutter å rive den samme veggen ned. Slik er det i verden også. Vi må ta avstand fra de som vil ødelegge.

– Den som vil ødelegge huset, kan gjøre

det alene. Men man kan ikke bygge alene, kommer det klokt fra Ahmed.

Okkupert land

– Jeg tar avstand både fra Israels og Hamas' voldsbruk, sier Bandeh, samtidig som han ber oss se konflikten litt med utgangspunkt i nazistenes okkupasjon av Norge.

– Nazi-Tyskland ville kalt Gunnar «Kjakan» Sønsteby for terrorist. Jeg skulle ønske at flere nordmenn som selv har opplevd okkupasjon ville se parallellen. Vi ber innstendig norske kirkesamfunn om å gjøre mer for å presse den norske regjeringen til å gjøre det de kan for å få slutt på okkupasjonen av Palestina.

– Palestinerne har en betydelig sympati innenfor Den norske kirke, sier Skaug.

– Men vi må ikke glemme at Israel også har en rett til å eksistere innenfor trygge grenser. Det vi kan gjøre, er å påvirke der vi kan, og bidra med økonomisk hjelp. Men Israel må finne seg i sterk kritikk når krigen fremstår så brutal som den synes å gjøre i Palestina.

Mohammed viser til at det uansett er de muslimske landene som er mest utsatt for terrorisme i dag.

– 90 prosent av terrorhandlingene blir gjort i land som Pakistan, Irak, Yemen og Syria, påpeker han.

– Vi vet ingenting om fremtiden. Men dersom det skulle skje at noen fra Syria gjør noe vondt og vanskelig i Norge, så ikke nøl med å ta kontakt med Den norske kirke, oppfordrer Skaug.

– Det tror jeg er viktig. Symbolkraften i det at vi står sammen er stor.

– Ja, det er viktig, sier Ahmed.

– Terrorister har ingen religion. De bruker hellige tekster som de vil. Religionen skal verne menneskenes liv, ikke ta det. Et av versene i Koranen sier at det er de kristne som står oss nærmest.

Styremedlem i Bergen moské, Siddiqur Rahman fra Bangladesh, er også til stede, men har frem til nå ikke bidratt i samtalen. Han sitter ved enden av bordet med en aura av uforstyrrelig ro. Jeg ber ham om å si noen ord, og han smiler vennlig tilbake.

– Jeg liker fred, sier han. ●

Julekonsert

Storetveit kirke tors. 11. des kl 19

Veslemøy Fluge Berg & Roy Vorland

Emilie og Anne-Sofie Fluge Berg, sang

Kristian Wedberg, Peter Sæverud & Jan Tore Ness

Mannskoret Brage

Barn fra Barnas kulturakademi

En god tradisjonell
julekonsert med
masse deilig
julestemning!

Billetter kr 200/100 kjøpes ved døren

Christmas Carol Singing

by the Anglican Church in Bergen

Korskirken

Saturday 13 December 2014 at 15:00

Traditional Christmas
hymns, songs and carols in English

led by the Christmas choir of the
Anglican Church in Bergen,
and

Revd. Mpole Samuel Masemola
with Bible readings in English

Come and join in singing popular carols:

Once in Royal David's City
O come, all ye Faithful
Hark, the Herald Angels
and many more ...

Collection for *Kirkens Bymisjon*

Engensenteret kapell

Sunday 14 December 2014 at 17:00

The annual
Service of Nine Lessons and Carols
of the
Anglican Church in Bergen

led by the church's Christmas choir
and
Revd. Mpole Samuel Masemola

Å virke, men ikke synes

I Slettebakkens bidrag til ildsjelserien vil vi trekke frem en person som på sitt vis er utrettelig i sitt bidrag til menighetsbygging: Birger Huun.

AV FRODE HJERTNES

I Slettebakken er det mange ildsjeler. Den som skriver dette har imidlertid en fornemmelse av begrepet ildsjel ikke står særlig høyt i kurs i menigheten. Til min smule overraskelse ble selve begrepet problematisert under arbeidet med artikkelen, og egnede kandidater betakket seg for å bli fremstilt som en. Merkelig. Skyldes det blyghet? En til de grader selvutslettende beskjedenhet?

I en tid da selvdyrking og ren ekshibisjonisme er tidens melodi, kom dette som en overraskelse. Omsider fant jeg imidlertid en person som var villig til å stille opp – rett nok etter intervensjon fra sognepresten personlig. Så, hva er på ferde i Slettebakken? Én tolkning – en fordelaktig sådan – kan imidlertid være at mottoet «esse, non videri» («å virke, men ikke synes») ennå ikke har gått av moten?

Nåvel, til saken: Alle med den minste kjennskap til livet i Slettebakken menighet, vet at det er mange, veldig mange, både kvinner og menn, noen godt voksne, andre på et tidligere stadium i livsløpet, som hadde fortjent sine 15 minutters berømmelse for sitt bidrag til menighetens ve og vel. Slettebakkens bidrag til ildsjel-serien vil trekke frem en person som på sitt vis er utrettelig i sitt bidrag til menighetsbygging. Han heter Birger Huun. I arbeidstiden sysler han med IT-prosjekter, i fritiden sysler han med Ordet.

Få har som han tatt initiativ til bibellesning og bibelforståelse.

Han har lenge vært en drivkraft i arbeidet med å etablere nye bibelgrupper i menigheten, og han har over en rekke semestre – høst og vår – stått bak temakvelder om teologiske spørsmål. På temakvelder står han gjerne selv for innledningsforedraget, eller han overlater det til en av sine medsamensvorne eller til en ekstern kapasitet med profesorkompetanse eller lignende. En annen fremtredende egenskap: Få har som Birger øye for nye ansikter. En nykommer skal ikke ha oppholdt seg lenge i kirken før Birger møter han eller henne med en utstrakt hånd og en invitasjon til et neste møte i bibelgruppen.

– Hva er drivkraften bak ditt engasjement – slik du selv ser det?

– Jeg opplever menigheten som et stort fellesskap – ikke bare om søndagen, men gjennom hele uken. Om søndagen samles vi i gudstjenesten og rundt nattverdsbordet, men troen har vi jo også de andre dagene. Jeg har alltid vært med i klubb, tensing og menighet og føler meg hjemme der – noe jeg nok deler med mange andre. Det skal ofte ikke store initiativet til for å samles, og folk er glade for å være med. Det er lettere å føle seg hjemme i det store menighetsfellesskapet om vi først blir kjent med noen i en mindre gruppe. Det kan være kor, klubb, søndagsskole, babysang eller bibelgruppe. Samtidig tenker jeg det er viktig å bli litt bedre kjent med Bibelen etter hvert. Vi blir alle oppfordret til det – det gjelder ikke bare dem som jobber i kirken. Det er kjekt å lese Bibelen sammen

FOTO: ROY BRANDSNES

med andre og reflektere over tekstene. Barnetroen – den enkle troen – er viktig og riktig, men det er mye fint å oppdage for den som vil trenge dypere inn i de ulike bøkene og brevene som Bibelen består av. Man må gjerne grave litt for å finne nye skatter.

– Er det noe du brenner spesielt for?

– To ting, egentlig. Først det å bli bedre kjent med hverandre i menigheten. Vi er et fellesskap, en gruppe som hører sammen. Vi skal ta vare på hverandre og samtidig være åpne for nye som vil være med. Da må vi bli bedre kjent med hverandre enn det som er mulig under søndagsgudstjenesten. Det krever at vi ser oss litt omkring og tar kontakt med dem som ønsker det. Det er mange som er flinke til det hos oss. Det andre er å lese Bibelen og bli bedre kjent med den. Det skjer jo alle steder der det holdes andakter, og også bibelgruppene og temakveldene fokuserer på det.

– Kan du si noe om responsen til menigheten for øvrig?

– Det er kjekt å oppleve alle som deltar. Den viktigste tilbakespeilingen er at folk kommer igjen, engasjerer seg og trives. Sammen med andre typer aktiviteter blir vi bedt for i forbønnen i gudstjenesten og

regnes som en del av menighetens arbeid. Det er en viktig støtte. Så er det jo også slik at uten alle dem som bidrar med stort eller smått, blir det heller ingen levende menighet.

– Brenner engasjementet ut over tid – eller brenner flammen bare sterkere med årene?

– Det er det ikke så lett å svare på. Det er jo ikke så vanskelig å legge til rette for at folk kan treffes, og senere gjør de gjerne jobben selv. Det er mange som deler på ansvaret med å lede bibelgrupper og det å sitte i styrer og komitéer. Det å være en vandrør og se at fellesskapet betyr noe for mine medvandrere, er viktig for meg. Skal jeg legge frem noe selv – en preken eller en innledning til samtale – blir det jo noe mer arbeid. Det gir meg imidlertid en mulighet til å jobbe meg litt ekstra inn i et tema eller reflektere litt mer inngående over en bibeltekst. Det er spennende.

– Videre mål og planer for ditt engasjement?

– Mer av de samme. Først og fremst ønsker jeg å bidra til at mennesker møtes rundt evangeliet. Jeg tenker at det er så mange som bidrar – etter muligheter og interesser – og at alle er viktige. Det er slik vi bygger det fellesskapet vi alle har glede av; menigheten, forsamlingen. ●

– Forestillingen knuser min egen skamfølelse

– Til mer det snakkes om disse tingene, til bedre er det for alle som lever i det, sier Kristine Nilsen Oma om danseforestillingen «Far, Far Away», der temaet er hennes egen oppvekst med en narkoman far.

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

Stykket har snart vært vist 20 ganger, blant annet ved Bjørgvin distriktpsykiatriske senter, i Korskirken, i Galleri Basement på Voss og ved Cornerteateret i Bergen.

– Vi har fått mange gode tilbakemeldinger. Det gjør inntrykk når folk i publikum sier at jeg gir stemme til deres egne opplevelser, forteller Oma.

Så er det også en gripende forestilling, der Oma spiller ut hele spekteret av følelser.

– Jeg kjenner hvordan forestillingen knuser min egen skamfølelse, hvordan jeg blir sterkere av å spille. Folk sier at de blir berørt, at de må hjem, at dette må synke.

Stående applaus

Hun har flere ganger fått stående applaus etter at stykket er over.

– Første gangen jeg fikk det, klarte jeg ikke tro på det. Det er tydelig at stykket når inn, og at det setter spor. Det er det jeg vil med kunsten. Dette er hardcore reality, men det er også mye humor i det. Alle fasetter er med. Jeg ønsker å snakke om alle disse tingene, uten å komme med bastante meninger, men heller menneskeliggjøre det. Det handler om oss alle, hvordan vi dømmer eller ikke dømmer, i møte med mennesker. Jeg tror at angst har en kjempeverdi når du bruker den konstruktivt.

– Det sterke uttrykket i forestillingen kommer av at dette er virkelig for meg. Det betyr også at det kan være tøft å se.

KRISTINE NILSEN OMA

En stemme for de pårørende

Byombudet har allerede vært i kontakt med henne; det er da snakk om å sette opp egne forestillinger for helsepersonell og politikere.

– Jeg ser viktigheten av det. Pårørendes stemme er kjempeviktig å ta innover seg for de som gjør beslutninger.

– Er det menneskets sårbarhet du viser frem?

– Ja, men også styrke. Jeg tror at styrken ligger i det å være sårbar, å kunne vise sin menneskelighet. Jeg vil vise håpet, vise hvor glad jeg er i min far. At jeg er takknemlig. For meg er dette en måte å skape verdi ut av min egen opplevelse. Jeg tror at det er viktig, også for andre, å få tilgang til den virkeligheten.

Har med perkusjonist

– Har forestillingen vokst underveis?

– Absolutt. En ting er at jeg blir stadig tryggere. Men det er også rom for å utvikle den videre, blant annet med musikk.

Perkusjonistene Øyvind Hegg-Lunde (spiller blant annet i Building Instruments) og Mats Mæland Jensen veksler nå med å være med henne på scenen.

– De er virkelig dyktige.

– Perkusjon er mye farger?

– Ja, og de bruker ikke instrumenter slik man skulle tro. Det er mer eksperimentelt; der de underbygger stemninger.

– Bruker de puls; rytmer?

– Delvis, når det passer i uttrykket. Vi er blitt tryggere i uttrykket, og leker mer.

Oppi alt dette har hun kjent på prosessen med å finne frem til seg selv og sine egne følelser.

STERKT UTTRYKK:

– Jeg kjenner hvordan forestillingen knuser min skamfølelse, hvordan jeg blir sterkere, sier Kristine Nilsen Oma, her i stykket «Marilyn Monroe's last 20 minutes before committing suicide», under Dansens dager i Bergen sentrum 29. april.

FOTO: ALEXANDER KLEPPESTØ

– Jeg har brukt hele barndommen min på ikke å snakke om det. Nå skal det ut.

– Du har slitt med skam?

– Veldig. Helt enormt, men uten at jeg visste helt om det. Jeg bygget det inn. Så for meg har det vært nyttig å angripe disse følelsene. Det sterke uttrykket i forestillingen kommer av at dette er virkelig for meg. Det betyr også at det kan være tøft å se. Her skjules ingenting.

Holder kurs

Dansekunstneren inviterer nå alle interesserte til å lære mer om hvordan hun jobber i egne improvisasjonskurs.

– Det handler mye om metoder, om bevissthetsstrømmer; at du aldri stopper opp. Kursene handler ikke om at jeg forteller folk hva de skal gjøre. Det går mer på at de skal oppdage gleden i fysisk arbeid. Vi leker sammen og har det veldig gøy.

Fokuset skal være på det positive, noe hun

«LYKKENS DØR GÅR UTAD»: – Jeg vet ikke om det er verre å være narkoman enn å være opphengt i å være rikest mulig. Svaret ligger kanskje et sted midt i mellom, sier Kristine Nilsen Oma, som mener at det viktigste er å utvide vår hjertekapasitet. – Da tror jeg vi er på riktig vei, sier hun, nesten som et ekko av Kierkegaard-sitatet om at lykkens dør kun går en vei: Utover.

FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

mener ikke står i motsetning til det å være ærlig; mer på å finne en god måte å uttrykke og oppleve vanskelige ting på.

Trening i generøsitet

– Det er ment som en trening i generøsitet, sier hun. – Generøsitet mot andre, men også mot seg selv. Det siste er ofte det vanskeligste. Jo tidligere du lærer det, jo tryggere og sterkere blir du i deg selv som menneske.

Kurset passer best for voksne, fra 16 år og oppover.

– Men metodikken vil også kunne hjelpe barn og unge. Jeg skulle ønske at jeg hadde hatt noe slikt den gangen. ●

Far, Far Away spilles på Lille Scene, Den Nationale Scene i Bergen, 9. og 10. desember kl. 19.00. Dersom du ønsker å delta på et kurs, kan du enten kontakte Kristine Nilsen Oma via Facebook – eller sende en epost til kristinenilsenoma@gmail.com.

Fakta: Far, Far Away

- Kristine Nilsen Oma har en årrekke koreografert ulike eksperimentelle danseproduksjoner i inn og utland.
- Hun er utdannet ved Victorian College of the Arts, Australia og Laban Centre, England.
- «Far, Far Away» blander samtidsdans, teatral tekst, performance art og levende musikk med en aktiv scenografi.
- Oma forteller i verket om sin egen opplevelse av å ha vokst opp med en narkoman far, og kampen om å være et lykkelig menneske.
- Forestillingen er nå ute på turné, med oppsetninger i St. Petri-kirken i Stavanger 28. november og Rogaland kunstsenter 29. november.
- kristinenilsenoma.wordpress.com

Kulturkalender

- Birkeland 25/11 kl. 20: Gunn Waage Austad, Eivind Waage Austad og Steinar Sætre.
- Ytrebygda 26/11 kl. 19: Odd Nordstoga.
- Skjold 30/11 kl. 20: Jan Erik Endresen, Åse Solvi m.fl.
- Skjold 1/12 kl. 18: Stille natt Hellige natt.
- Bønes 2/12 kl. 21: Tirs-dagskonsert m/gjest.
- Skjold 7/12 kl. 18: Julekonsert, lokale korps og kor.
- Ytrebygda 7/12 kl. 19: «Angels carols».
- Storetveit 11/12 kl. 19: Veslemøy Fluge Berg, Roy Vorland m.fl.
- Birkeland 11/12 kl. 20: Damekoret KORALL.
- Bønes 12/12 kl. 19.30: Iver Kleive.
- Fridalen kirke 13/12 kl. 17: Førluskonsert mm.
- Sounds Like Us.
- Skjold 14/12 kl. 18/20.30: Sola Fide
- Fana 14/12 kl. 19: «Den tradisjonelle julekonserten».
- Søreide 14/12 kl. 19: Søreide songlag.
- Storetveit 16/12 kl. 19.30: Gospelkoret Agape.
- Ytrebygda 16/12 kl. 19.30: Marianne Juvik Sæbø.
- Fana 18/12 kl. 19.30: Mannskoret Stram.
- Søreide kirke 19/12 kl. 19: Korps og kor.
- Fana kirke: 21/12 kl. 19: «O, helga natt».
- Slettebakken 6/1 kl. 17: Helligtrekongersfest
- Fantoft stavkirke 6/1 kl. 18/20: Draumkvedet
- Storetveit 11/1 kl. 19.30: Nyttårs-konsert med flere kor.

Salmemaraton i Ytrebygda

Er du klar til den kommende jul med ny salmebok og med både gamle og nye spennende julemelodier? Denne høsten synger vi ett eller flere vers av salmebokens første hundre salmer for advent og juletid. Første del var 6. november, nå inviterer vi til del to av salme(1/2)maraton i Ytrebygda kirke, torsdag 27. november kl. 18.30-21.20. Ta med salmebok hvis du har! Gratis adgang.

ÅRETS JULEGAVE!

Kjøp unik glasskunst med julemotiv laget for Det Norske Misjonsselskap av kunstneren Astri Vadla Ravnås! Serien har fem motiv: Krybben (2011), englene (2012), hyrdene (2013), de vise menn (2014 - ÅRETS MOTIV) og et misjonsmotiv (2015). Alle er 10 cm i diameter.

PRIS: Hvert motiv koster kr 1000,-
TILBUD: Kjøp de fire første motivene samlet for kr 3500,-
BESTILLES hos NMS:
info@nms.no eller 51 51 61 00
nms.no/julegave

Kr 1000 pr motiv gir kr 750 direkte til NMS sitt verdensvide arbeid.

Når vanemenneske blir overrumpla

Vi har alle våre faste vanar. Vanar er rutine. Vi snakkar stundom om gode og dårlege vanar. Gode vanar skal vi ikkje forakte. Dei held styr på livet vårt.

AV PROST PER BARSNES

Sjølv om det vi gjer av vane ofte skjer utan nøyare ettertanke, så er det klokt å tenkje på, at det som i si tid skapte den vanen som for oss idag er rutine, var ein gong så fornyande, så livsfrisk, og så sterk at folks liv vart endra! Difor er det spennande å undersøke kva resonnement som ligg bak våre vanlege rutinar. I dagleglivet. Og ikkje minst i gudstenesta. Kvifor er liturgien slik som han er?

For ei spørjande sjel kan ei vanleg gudsteneste då bli ei uvanleg oppleving. «Seier du det?» «Det har eg ikkje tenkt på før!» «Kjempeinteressant!» Det hender også at menneske får ei fornyande oppleving fordi dei vert positivt overrumpla av det som uventa skjer. Men utan at dei hadde vore der, vanen tru, hadde dei gått glipp av det spesielle som hende! Dei kan prisa seg lukkelege for at vanen førte dei til gudsteneste akkurat den dagen, sjølvsagt om dei faktisk ikkje venta at noko spesielt skulle skje.

I snitt går 100.000 menneske i dette landet til gudsteneste i Den norske kyrkja kvar søndag. I tillegg kjem deltakande i andre kyrkjesamfunn sine gudstenester. For mange er regelmessig gudstenestebesøk fast post på vekeprogrammet. Det er vane. Det var også vanemenneske som møttest i synagogen til gudsteneste. Det står om Jesus: «... på sabbaten gjekk han inn i synagoga, som han var van med». Og dei han møtte, og delte fellesskap med, var der også av gamal vane.

Men denne gongen skulle det bli ein onnorleis dag. Jesus var skriftlesar. Han las denne kjende Messias-profeti, som dei hadde høyrte mange gonger før: «Herren Guds ande er over meg, for Herren har salva meg. Han har sendt meg for å forkynna ein god budskap for hjelpelause, for å forbinda dei som

har eit knust hjarte, ropa ut fridom for dei som er i fangenskap, og frigjer-ing for dei som er bundne, for å ropa ut eit nådens år frå Herren» (Jes 61), og så seier Jesus: «I dag vart dette skriftordet oppfylt medan de hørte på».

Barnet frå krubba i Betlehem den første julenatt hadde vorte vaksen mann! Ansikt til ansikt med Jesus stod dei ansikt til ansikt med oppfyltinga av profetien. Han steig liksom levande ut av teksten og presenterte seg for dei som Messias. Det skapte liv og røre. Dette vart meir enn mange klarde å takle. Slik er det vel også med oss. Når vi blir usikre trer psykologiske vernemekanismer i funksjon, og vi kan bli krampaktig avvisande. Heldigvis er det alltid nokon som har tryggleik og ro nok i seg sjølve til å observere sider ved det som skjer, som for andre går hus forbi, i alle fall i første omgang.

Det skulle vise seg at Jesus kunne stå for det han sa! Første søndag i advent tek eit nytt kyrkjeår til. Gjennom gode gudstenestevanar tilbyr Jesus oss sitt fylgje i det nye kyrkjeåret som ligg framføre. Når kyrkjelyden samlast er han alltid der. I ord og sakrament er han like levande til stades i gudstenestene som han er det i synagoga i Nasaret. Og det hender oftare enn mange trur at noko uvanleg skjer. Ikkje for alle på same tid. Men for enkeltmenneske som opplever å sjå Jesus i eit nytt lys, blir dagen ein uvanleg merkedag.

Jesus seier noko om at han skal forkynna gledebudskap for fattige, gi fangar fridom, hjelpe blinde til å sjå, løyse trælur og tvang og ropa ut eit nådeår frå Herren. Kva tyder alt dette? Det skal vi finne ut i lag gjennom heile kyrkjeåret! ●

Det var en gang en jul ...

Julen begynte om kvelden onsdagen før første søndag i advent, for onsdagene kunne butikkene ha åpent til kl 19. Ellers måtte alle stenge senest kl. 16.30. Ingen stilte spørsmål til dette, det var en naturlov vi måtte holde oss til.

TEKST: KNUT CORNELIUSSEN

Fremfor Løveapoteket på Holbergsallmenningen sto nisseorkesteret klart, og kl. 17 kom de første juletonene trillende ut av skinnende blanke instrumenter. Julegaten ble tent og et lyshav nesten utenfor vår fatteevne åpenbarte seg. Fem år med mørke og okkupasjon lå bak oss, fra nå av ville verden bare bli lysere og tryggere og aldri mer ville noen krig formørke tilværelsen.

Det var beskjedent med varer i butikkene, men desto flottere vindusutstillinger. Nisser som nikket, tog som gikk rundt og rundt på skinner, troll som var våknet til live i forbindelse med julen, ja til og med Jesus hadde sin plass i julen. Hjemme vasket og pyntet mor, alt måtte være i orden til julen kom. Dagene var lange og vi fulgte nøye med på julekalenderen, en appelsin med 24 nellikspikre. Hver dag ble en nellikspiker fjernet, helt til julaften kom og appelsinen var igjen bare en appelsin.

Om formiddagen samlet vi gutter oss til lek og forventning i snøkledd gater uten noen biler som brøt inn i leken. Den første

lille smaken av jul, fikk vi til lunsj. Julepålægget var kanskje beskjedent i forhold til dagens bord, men røket fårelår og rullepølse fikk virkelig tennene til å løpe i vann. Nå var tiden inne til litt koselig lek med Ludo og Svarteper. TV var ukjent, men de som hadde radio, tok gjerne på julegudstjenesten klokken fire. Presis klokken fem satte alle byens kirkeklokker i gang med å kime, nå var julen kommet. Mor ble overveldet av julestemning, og med juletårer i øynene ga hun oss alle en klem med ordene «god jul, lille venn».

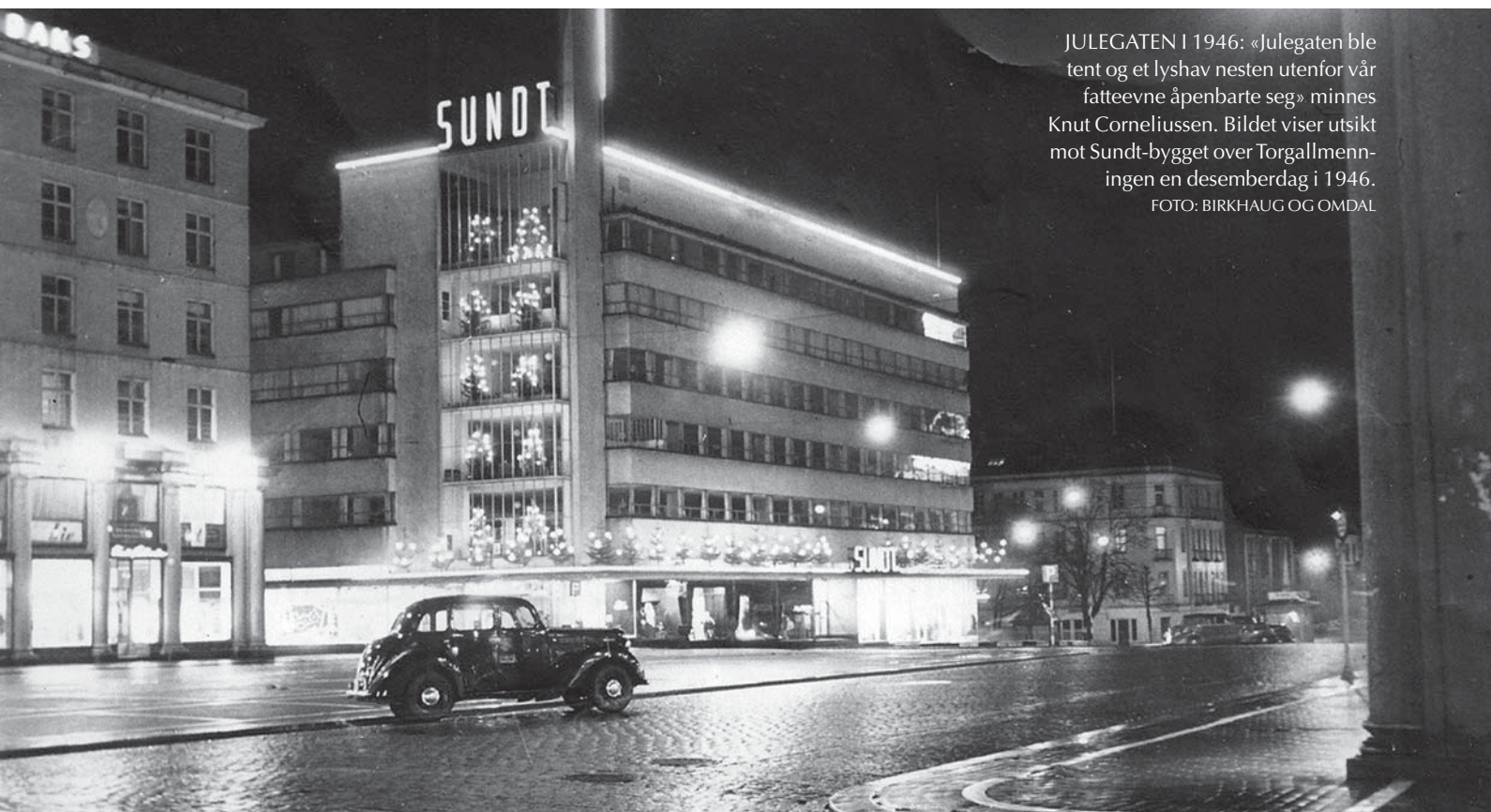
Huset var fylt med en himmelsk lukt av pinnekjøtt. Nå var det bare å vente på kveldens høydepunkt. Hvordan mor og far hadde klart å få fatt i pinnekjøtt, visste vi ikke og brydde oss ikke om. I stuehjørnet sto et enkelt juletre pyntet med levende lys og gammel julepynt fra før krigen. Under treet lå noen julegaver, gjerne to-tre til hver av oss. Selv om maten smakte bedre enn vi kunne drømme om, gikk våre øyne stadig på tur bort til julegavene. Så måtte mor vaske opp, den lengste oppvasken i året.

Ikke tror jeg at dagens barn, etter at de har åpnet 30-40 vakkert innpakkete gaver,

kan være lykkeligere enn vi var med våre beskjedne gavehauger. Far fikk to barberblad som jeg hadde fått for 10 øre hos Grønner på Engen. Gleden var stor da han sa at det var akkurat det han ønsket seg, og siden sa han at det var de beste barberbladene han noen gang hadde hatt. Mor fikk en slikkepott, og det var akkurat det hun ønsket seg. Mor fikk alltid noe hun kunne bruke på kjøkkenet.

Under treet lå det også en stor pakke med «til Knut fra mor og far»-merkelapp. Selv når jeg skriver dette, får jeg tårer i øynene av minnene fra jeg pakket opp. En stor trelastebil med ordet «TRANSPORT» på siden. Av bestemor fikk jeg grå strikkestrømper, det var nok mor mest glad for.

Lastebilen fikk sin plass i sengen, og neste dag fikk den det travelt med å kjøre snø. Vi hadde hørt at i Amerika var det trekkoppbiler som kunne gå av seg selv, sikkert bare rykter, for alt skulle være så mye bedre i Amerika. Julen tok slutt, men for min bror og meg bygget nye forventninger seg opp. Under to uker etter jul hadde vi begge gebursdag. ●

JULEGATEN I 1946: «Julegaten ble tent og et lyshav nesten utenfor vår fatteevne åpenbarte seg» minnes Knut Corneliusen. Bildet viser utsikt mot Sundt-bygget over Torgallmenningen en desemberdag i 1946.

FOTO: BIRKHAUG OG OMDAL

Menighetsbladene starter her en ny serie, der vi ser tilbake på tekster som har vært trykket i eldre utgaver av bladene våre – enten det er 10, 20, 30, 40, eller som i dette tilfellet, 50 år siden. Denne teksten stod opprinnelig på trykk i «Hverdag og Helg» (menighetsblad for Storetveit) for julen 1964.

Hvor skal vi gjøre av Jesusbarnet?

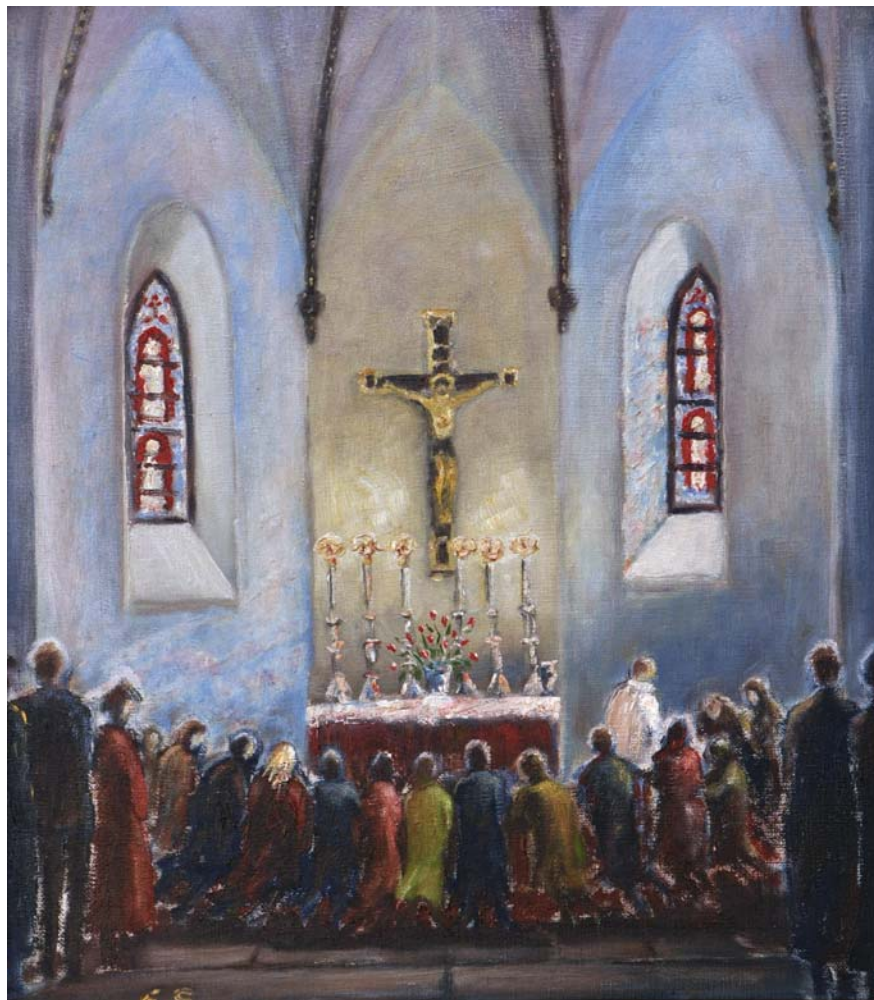
Desember-psykose! Er ikke det et ganske treffende uttrykk? Ja, for det er jo nettopp det vi hengir oss til de fire siste ukene før jul. Midt i en sur og mørk årstid spraker det plutselig løs med lys-guirlander og bugnende butikkvinduer. Gatene pyntes med - ikke bare ett, men rekker av grantrær, i et antall som gjør at vi kanskje ikke ser et eneste av dem - egentlig.

SKREVET AV AUGUST BOLSTAD

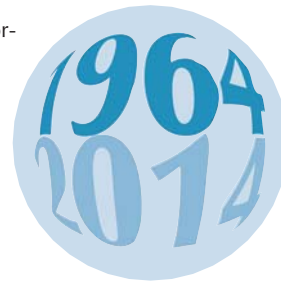
Desember-psykose! Denne underlige, hektiske, sjarmerende stemning av pakke-galskap og mathamstring. Kjø og spise al-buer i forretningene, mas og travle forberedelser hjemme. Smultlukt, og stadige blikk på kalenderen.

Desember-psykose! Har vi forresten ikke et annet ord for det samme, et kortere ord, et ord med en noe mer anstendig klang? Advent. - Ett, to, tre, fire lys. En papp-plate med et svært glansbilde på - og med luker i til å åpne, en for hver dag. En adventskalender. En desemberkalender!

Her blander kirkens indignerte skrik seg inn i bildet: Advent hører kirkeåret til - med liturgi og teologisk innhold!

NATTVERD I STORETVEIT: Om den vakre og stemningsfulle for-siden på «Hverdag og Helg» for julen 1964 får vi vite at den viser «altergang i Storetveit kirke – etter et maleri av Erling Sveverud». Etter det vi kjenner til, var Erling Sveverud lærer på Lærerskolen. Han skal ha gitt dette bildet til Otto Irgens i sin takknemlighet for den han var som prest og fordi menig-hetslivet beriket hans liv. Ta gjerne kontakt med menighets-bladet dersom du har utfyllende opplysninger.

Vi vet det - egentlig. Ideelt sett vet vi det. Men hva sier realiteten? Hånden på hjert-et, både kirkens folk og andre: mener vi i grunnen noe annet med advent enn - - de-sember, en årstid i likhet med vinter, faste (!), mai, St. Hans o.s.v.? Om vi har mot og vilje til ærlig selvransakelse, kan vi jo prøve oss selv på disse spørsmålene: Hva er det vi er mest opptatt av i advents-tiden? Hva er vårt fremste adventsproblem?

Josef og Maria hadde heller ingen rolig tid på forhånd. Den romerske keiser hadde gitt ordre om folketelling. En prosaisk borgerplikt drev dem ut på en strabasøs reise fra Nasareth til Betlehem, til og med på en meget ubeleilig tid. Hvis barnet kom mens de var underveis, hva så? Det var deres adventsproblem: hvor skal vi gjøre av Jesusbarnet?

Er det vårt advents-problem? Hvor skal vi gjøre av Jesusbarnet? Spørsmålet kan komme som en mors omsorgsfulle og be-kymrede sukk. Det kan komme som en pliktskyldig tribut til tradisjonen. Det kan komme som en pinlig og usikker famling: hvor i all verden skal vi gjøre av denne brysomme nyfødte? Barnet krever en plass. Men hvor? Utenfor ditt hus? - En anstendig plass i hederlige juletradisjoner? I stemningsfulle julesanger? I et eller et par kirkebesøk? I ditt hjerte? Vi blir nødt til å ta en bestemmelse om dette, enten vi vil eller ikke. Det hører med til forbered-elsene. Ikke bare desemberpsykosen: hvem skal ha presanger? fikk vi kort fra den og den i fjor? hvem skal vi be i selskap-et 2. juledag? Hvem behøver vi ikke å be? Også det stille, men påtrengende advents-spørsmål midt i travelheten: Hvor skal vi gjøre av Jesusbarnet? ●

Julen feirer vi til minne om Jesu fødsel for ca. 2014 år siden. Han kom til verden i et jødisk samfunn, som var en provins under det store og mektige Romerriket, som fra Roma styrte over alt land rundt Middelhavet.

Nytt kirkeår - men svært gammelt kalenderår!

AV MARTIN A. E. ANDERSEN

Vi vet at de første kristne menigheter i de østlige deler av Romerriket markerte 6. januar som Jesu fødselsdag, men etter at en større gruppe kristne, som hadde slått seg ned i Roma, midt på 300-tallet samlet seg om å minnes Jesu fødsel på den 25. desember, har denne datoen overtatt. Og slik er det fortsatt, med julaften den 24. desember, som da blir kvelden før Jesu fødsel, som skal ha skjedd natt til juledag den 25. desember.

Romerriket omfattet og styrte over det som man den gang mente var «den kjente verden», og hadde alt mange hundre år før Jesu fødsel ordnet seg med en slags kalender. Den hadde solen og månen sin ferd over himmelen som grunnlag, og kalenderen fulgte ellers årets lengde og inndeling i årstider, noe som den gang var svært viktig for folk å holde greie på, da alle var avhengige av at jordbruket gikk bra og gav gode avlinger. Det skal ha vært Romulus – i følge tradisjonen en av grunnleggerne av Romerriket – som innførte kalenderen, som delte årets vel 365 dager på 10 måneder, der september, oktober, november og desember var henholdsvis den 7., 8., 9. og 10. måneden i året. En av etterfølgerne hans som konge, Numa Pompilius (715 – 672 f. Kr.), mente det var mer fornuftig å dele året i 12 må-

neder, og han føyde derfor til januar og februar som 11. og 12. måned. Og slik ble den nye kalenderen inntil senatet i Roma i år 452 f. Kr. vedtok å flytte de to «nye» månedene fra sisteplassen og helt fremst i året til måned nr. 1 og 2. Begrunnelsen var ikke minst at januar jo var oppkalt etter den romerske guden Janus, som var guden for all begynnelse, og dertil var den guden som vokter over husets inngang, og derfor burde komme først. Måneden februar fulgte naturlig nok med i denne omplussingen, og som den opprinnelig siste måned i året, hadde den fått påhengt skuddårsdagen helt på tampen av året, hver gang det var nødvendig. Dette er altså grunnen til at februar fortsatt hvert 4. år må «henge på» en skuddårsdag, men nå et stykke inn i det nye året. Denne ordningen kom altså med i kalenderen vår så langt tilbake som for 2466 år siden, men den varer fortsatt ved og var senest aktuell den 29. februar 2012, og kommer igjen i 2016.

I Romerriket kom en etter hvert i stadig økende kontakt med kulturen i naboriker i øst og i sør, noe som bl. a. førte til at Julius Cæsar i år 46 f. Kr., etter inspirasjon fra nytt kjennskap til kalenderen som ble brukt i Egypt, foretok en mindre justering av den romerske kalender, slik at inndelingen i år og måneder kom enda bedre i samsvar med solens ferd. Denne justeringen førte til at man heretter fulgte «Den

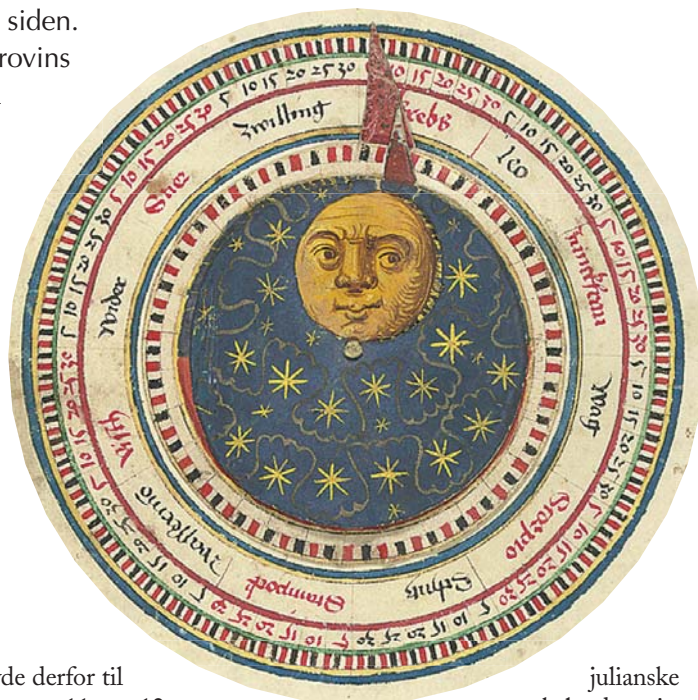
julianske kalender», inn-

til pave Gregorius 13. i

år 1582 foretok enda en justering, som endte med «Den gregorianske kalender», som foreløpig er den «nyeste» og siste. Men noen regner med at FN om ikke altfor (altfor) lenge vil få seg forelagt et forslag til fremtidens endelige og ideelle «Verdenskalender». Inntil videre får vi imidlertid fortsatt holde oss til den litt justerte gregorianske kalender fra 1582, som først ble innført i Danmark-Norge fra år 1700 – og enda senere i en rekke andre land – samtidig som noen helligdager ble strøket fra kalenderen vår.

Vi har fulgt den «Vesterlandske kalenderen» fra dens start for ca. 2750 år siden, men enkelte av de ennå eksisterende kalenderløsninger i andre deler av verden går enda lengre tilbake, og kombinerer da gjerne tidspunktet for starten på kalenderen med år og dato for verdens skapelse! Her kan vi nevne at i en av disse kalenderne er verdens skapelse lagt til 5. okt. 3761 f. Kr., og i en annen til år 2637 f. Kr. Men om «vår» kalender har en lang historie knyttet til målingen av år og måneder, så minner dagens «Vesterlandske kalender» oss om at det nå er tid for å minnes Jesu fødsel for 2014 år siden! ●

Latinske tall: septem (7), octo (8), novem (9), decem (10)

Real Ones tolker Ramirez: **Musikals**

Real Ones har virkelig klart å gjøre den latin-amerikanske messen «Misa Criolla» til sin egen.

TEKST OG FOTO:
MAGNE FONN HAFSKOR

Fullsatt kirke. Lyset dempes, summingen fra publikum forstummer. Lyse orgeltoner og dyp magebass fra galleriet. Det ruller, puster, det er bølger av lyd, en syngende melodi som minner om Bach-temaet fra Tarkovskijs «Solaris» (*Ich ruf zu Dir, Herr Jesu Christ, BWV 639*). Så dør tonene ut, og konserten i Bergen domkirke kan begynne.

Natt uten ende

Real Ones kommer inn, og be-

gyunner å spille mens orgeltonene fortsatt henger i kirkerommet. De åpner med «*Endless Night*» fra platen «*First Night on Earth*» (2011). Jørgen Sandvik spiller på et rart instrument, en indisk strengelek får jeg vite etterpå.

«*Some are born to sweet delight, some are born to endless night*» synger de, en tekst hentet fra William Blakes «*Auguries of Innocence*», akkompagnert av spinkle spikerpianotoner fra et elektrisk keyboard og Kåre Opheims hamring på skarptrumme og symbaler.

Svingende folkrock

Organist Sigbjørn Apeland, som improviserte frem åpningstonene, kommer ned fra galleriet og setter seg ved trøorgelet. Sammen med David Chelsom Vogt på

fiolin slår han an tonen på neste låt, som er hentet fra «128», bestillingsverket til årets Periferi-festival.

Instrumentalen høres ut som noe midt mellom en halling og en irsk jig eller reel. Det er vakkert; langsomt marsjerende, lett dronende med skjøre fiolintoner, og kunne passert som åpningen på en Chieftains-plate. Jørgen Sandvik henger på seg gitaren. Alle synger ordløst, «aaa-aaa-aaa», før Opheim avslutter med en trommesolo.

Vakker julesalme

Dette er en slik jazztrommesolo som har god tid; der det handler mer om å skape musikk enn å vise hvor fort og hardt man kan banke trommene. Typisk nok går den over i en melodi spilt på

kubjeller, noe som skaper en naturlig overgang til nok en improvisasjon fra Apeland.

Denne gang på trøorgel, men likevel som en fortsettelse av åpningen han spilte på storesøster oppe på galleriet. Det bølger, puster, synger, skjelver, knirker – som var instrumentet levende, før han runder av med melodien til Arnfinn Harams kjente julesalme «*Djupaste mørker ligg over jord*».

Andektig innlevelse

Denne nydelige melodien er hentet fra Ariel Ramirez' korverk *Navidad Nuestra* («Vår jul»), og passer utmerket som overgang til kveldens hovedverk; den samme komponistens praktfulle latinamerikanske messe.

Misa Criolla åpner så slik den

KIRKEKONSERT: Real Ones minner litt om The Band, både musikalsk og av utseende.

k lek i kirkerommet

skal åpnes: Med langsomme taktfaste basstrommeslag. Teksten til verket er hentet fra den katolske messen. «*Señor ten piedad de nosotros. Cristo ten piedad de nosotros*» («Gud, ha miskunn med oss. Kristus, ha miskunn med oss») synger de, med stor og andektig innlevelse.

Drømmende duett

Andresatsen, *Gloria*, groover skikkelig. Dette er helt klart rockeversjonen av korsatsen, og kunne gjerne vært sluppet på singel. Ivar spiller elgitar, broren David fiolin – og avslutter med en lys falsett til stor jubel. Jørgen Sandvik åpner neste låt, en drømmende duett med kirke-orgelet; en musikk som tar deg til et annet sted, med lange svømmende toner.

Vi får så en funky versjon av *Credo*, med allsangrefreng på slutten («amen, amen, amen»). Jeg liker den minimalistiske gitarsoloen, som minner om Snakefinger med en klype twang. De har virkelig flyttet verket ut fra konserthusene og gjort det til sitt eget.

Krautrock fra Hawaii

Neste låt er nok en instrumental, denne gangen helt over i et repetierende krautrockland, med minimalistisk Hawaii-klimpringala The High Llamas. De kan nå gjøre hva de vil, ville jeg skrevet, dersom dette ikke var i en kirke. Det svinger, det groover, og den folkemusikalske messen kler godt den nye musikalske drakten.

På «Sanctus» henter Apeland trekkspilltoner ut fra fra trøorgel-

et. Det er en sjømannssang, det er Hawaii, det er temaet fra *The Last Waltz*, det er trillende banjo-toner spilt på elgitar, det er en lek.

Den livligste sangen

Verket avsluttes med «*Agnus Dei*», som ligger tett på originalen, inkludert sprø cembalo-toner. Men den syngende elgitarsoloen er deres egen. Etter taktfast applaus som går over i trampeklapp kommer de på igjen.

– Magne Skrede, som introduserte oss for denne musikken, rådet oss alltid til å ta den mest livlige sangen som ekstranummer, sier David, og slår an tonen til «*Gloria*» på fiolinen.

De andre følger på, publikum klapper takten, og det hele tar skikkelig av med en lang jam der alle slutter på likt. ●

Årets juleplate «sluppet» i Domkirken

Real Ones tolkning av Misa Criolla bør bli årets juleplate, uavhengig av sjanger. Og hva var vel mer naturlig enn å invitere til plateslippkonsert i Bergen domkirke?

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

– Å spille for en fullsatt domkirke er ikke hverdagskost. Det var en fantastisk atmosfære, både på grunn av lokalet, og det hengivne publikummet, sier fiolinist/vokalist David Chelsom Vogt, som stiller til intervju sammen med broren Ivar Chelsom Vogt (gitar, sang) og Jørgen Sandvik (gitar, sang).

Real Ones kan være vanskelig å sette i bås. På den ene siden kan de høres ut som indierockere med en hang til psykedeliske orientalske klanger, på den andre siden kan de nærme seg avantgardemusikk og frijazz. Det som ingen er i tvil om, er at kvintetten består av høyst kompetente musikere. De tre vokalistene har sunget sammen siden dag én. Bassist Øystein Skjælaaen ble med for 17 år siden, mens Kåre Opheim kom med på trommer noen år senere.

– Kåre er ny, han har bare spilt med oss i 12 eller 13 år, sier vokalist/gitarist Ivar Chelsom Vogt, som stiller til intervju sammen med broren David Chelsom Vogt (fiolin, sang).

– Nei, han har vært med i 15 år, mener David.

– Men han er fortsatt «the new guy». Akkurat som Ronnie Wood i Rolling Stones, legger Jørgen Sandvik til.

I år feirer bandet 20-årsjubileum, og markerer dette rett og slett ved å spille inn et korverk som på mange måter ble innledningen til deres musikalske reise.

– Vi sang Misa Criolla i koret på Steiner-skolen da vi gikk der, forteller Ivar.

– Siden har vi snakket mye om å gjøre en egen innspilling av verket, men var usikre på om vi kunne klare det.

– Vi ville få det til å svinge, sier Jørgen Sandvik, som med helskjegg ser mer ut som en ung Garth Hudson.

– Det er mye folkemusikk i det. All musikk er jo egentlig folkemusikk.

De har beholdt melodiene, akkordene og korarrangementene fra originalverket, men gjør ellers en ganske fri tolkning.

– Vi har lagt til noen solopartier og repeterer en del elementer som vi synes er fine, sier Ivar. – Det blir litt slik som vi spiller. Hadde vi laget disse låtene selv, ville vi tenkt «her er refrenget», sant. Slik tenker de ikke i klassisk musikk, at dette var fint, det tar vi en gang til. ●

Fakta: Real Ones og «Misa Criolla»

- Bergensbandet Real Ones har spilt sammen i 20 år, et jubileum som startet på beste vis med Spellemannspris for fjorårets dobbeltalbum «Tonight Only Tonight/The Morning After».

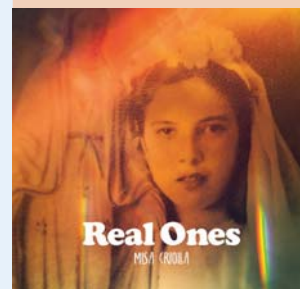
- Årets album er deres tolkning av «Misa Criolla», et korverk skrevet av den meksikanske komponisten Ariel Ramirez (1921–2010) – der klassisk musikk blandes med vakre latinamerikanske folketonen.

- Real Ones nærmer seg denne musikken på sin egen måte, blant annet med improviserte partier og egne arrangementer.

- Platen ble spilt inn på Skjerjehamn sommeren 2013, og ble utgitt 31. oktober på Breaking Records/ Musikkoperatørene. Den er også å få i vinylutgave, med cd inkludert.

- Mer informasjon: www.realones.no

VAKKERT COVER: Platecoveret viser bergensfotografen Francisco Munoz' bestemor. Munoz fikk en stor samling gamle sort/hvitt-bilder fra sin familie i Chile. – Så begynte jeg å fotografere dem på glass, og lyssatte med fargefiltre og prismen. Ingen Photoshop her!

Et barn er født på kirkebakken

Awe Andrea er født på flukt, lykkelig uvitende om konfliktene i Sør-Sudan og om faren som utkjemper noens krig et eller annet sted. Mamma Cecilies fang er hennes egen trygge, lille verden.

TEKST: KIRKENS NØDHJELP.
FOTO: ERIK THALLAUG/KN

Da borgerkrigen i Sør-Sudan blusset opp, lot soknepresten i Don Bosco flyktningene slå seg ned utenfor kirken. I dag er de ni hundre mennesker som bor på kirkebakken, de aller fleste kvinner og barn. Kirkens nødhjelp sikrer dem rent vann, hygieniske sanitærforhold og annen nødhjelp. Men stadig kommer flere til, nye flyktninger og barn født på flukt. Lille Awe Andrea er ett av dem.

Hun ble født i det samme teltet der ett av søsknene hennes døde for bare noen måneder siden. Moren Cecilie løfter henne varsomt opp, ammer og vugger babyen med bevegelsene til en sjubarnsmor. Hun forteller med den samme, rolige stemmen om krigens redsler, om den dramatiske flukten, tapet av to barn, om bekymringene og håpet for de fem barna som fortsatt lever.

– Det er ikke mye mat, og teltet er ikke tett. Men vi er vi er glade for å være i trygghet, og vi har rent vann. Når krigen er over, kan vi starte på nytt.

Rent vann til 108 000

Siden jul i fjor har borgerkrigen i Sør-Sudan fordrevet 1,7 millioner mennesker. De fleste flyktningene bor ved FN-baser, i kirker eller under trær. Kirkens nødhjelp har det siste året drevet en omfattende nødhjelpsinnsett i tillegg til det langsiktige arbeidet i Sør-Sudan.

Hittil er 80 vannpunkter rehabilitert, og 20 nye brønner er boret, hovedsakelig i til-

SØR-SUDAN: Da borgerkrigen blusset opp, lot soknepresten i Don Bosco flyktningene slå seg ned på kirkebakken. Her har Cecilie funnet trygghet for seg selv og sine fem barn. Awe Andrea er født på flukt.

HYGIENE: To år gamle Peter er ikke så glad for å bli vasket, men mamma Madelena vet at rent vann og god hygiene beskytter mot diarésykdommer som kolera. Kirkens Nødhjelp har boret én brønn innenfor leiren og én brønn til vertssamfunnet utenfor. I tillegg er det satt opp 12 toaletter og 12 bad, samt en et anlegg for klesvask.

knytning til leire og tilliggende lokalsamfunn. Det gir tilgang til rent vann for 108 000 personer. Kirkens Nødhjelp når ut til

flyktningene med helsetjenester, telt, tepper, kokekar og hygieneartikler. Men fortsatt er de humanitære behovene enorme.

Gi trygghet til jul!

Kirkens nødhjelp er menighetenes forlengede arm ut i verden. Gjennom dem kan vi gi husrom, rent vann og nødhjelp til barn som fødes inn i krig og kaos, enten det er i Sør-Sudan, Syria, Gaza eller Nord-Irak.

Dersom du tenker deg på julegudstjeneste denne julen, håper vi du vil støtte arbeidet vi gjør sammen med Kirkens nødhjelp. Husk å ta med kontanter til kollekten – og vær med å gi trygghet i julegave til barna som trenger det aller mest! ●

Kirkens nødhjelps giverservice: 22 09 27 00
(man-fre 09-15). giver@nca.no
Favekonto: 1594.22.87248.
Mer informasjon: www.kirkensnoddhjelp.no

Vil du gjøre en forskjell?

Kirkens SOS trenger nye medarbeidere. Inntakskurs starter 16. februar. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig og samtidig oppleve personlig utvikling? Som frivillig kan du velge mellom å lytte til mennesker på telefon eller chatte med dem på internett. Du får full opplæring og oppfølging underveis, og vi kan tilby et utviklende personlig og sosialt fellesskap. Tjenesten er velordnet og forutsigbar, og kan fint tilpasses jobb, studier eller pensjonisttilværelse.

Mer informasjon: Ring 55 32 58 45/941 83 654 eller se www.kirkens-sos.no/bjorgvin

Kirkens SOS er Norges største og eldste krisetjeneste på telefon og internett.

 Kirkens SOS

Trettandagen i stavkyrkja

Då ho var barn, Ingebjørg Lognvik Reinholdt frå Seljord heller læra seg å kveda enn å høyra på Michael Jackson og dansa til Scatman. På trettanfagen kan du oppleve den unge kvedaren når ho framfører Draumkvedet i Fantoft stavkyrkje.

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

Seks år gamal gjekk ho opp til Ragnar Haugstøl og lærde seg gamle seljordsviser. Sida den gong har ho kveda, sunge viser, vore med i teateroppsetningar, heldt konsertar og kurs, samt fordjupa seg i folketradisjonane på studier ved folkekulturstudiet i Rauland og Norges Musikkhøgskole.

Freden i ein folketone

Gjennom utdanninga har ho opparbeida seg ein rik kunnskap om kulturhistorie og songtradisjonar i Noreg. For tida jobbar ho som frilans folkesongar i Oslo og Telemark, blant anna i duoen Fivil. Ho har vore med på fleire festivalar og internasjonale prosjekt, og vann B-klassa på

KVEDAR FRÅ SELJORD: – Folkesongens enkle, reine format skapar ein ro som er sjeldan å finne i dagens støyande samfunn, seier Ingebjørg L. Reinholdt. FOTO: ODDLEIV APNESETH

Landskappleiken på Geilo i 2014. – Eg forelska meg tidleg i korleis folkemusikkens humoristiske, vakre og mørke skildr-

ingar fangar livet i all sin galskap, både livet no og livet då, uløysleg samanbunde, seier ho.

– Folkesongens enkle og reine format skapar ein ro som er sjeldan å finne i dagens støyande samfunn. Freden ein folketone skapar kan ikkje gjenskapast eller masseproduserast.

Visjonsdikt frå mellomalderen

Draumkvedet er vårt einaste visjonsdikt, og handlar om ei draumereise til det hinsidige og kva som vil skje på dommedag. Handlinga er sett til romjoli, ei tid som gjennom alle tider har blitt sett på som ei overgangstid då det åndelege er spesielt nære på oss. Ingebjørg har lært Draumkvedet av Agnes Buen Garnås, og brukar hennar form. ●

Tysdag 6. januar kl. 18.00 og 20.00 blir tradisjonen tru Draumkvedet framført i Fantoft stavkirke. Dette er 17. gong konserten blir halden. Denne gangen er det kvederen Ingebjørg Lognvik Reinholdt som framfører kvadet. Kle godt på deg, for det kan vere kaldt i kyrkja. Inngangspenger: Vaksne: kr. 150,- / honnør kr. 100,- / barn gratis. Velkomen!

Kulturtipset: Døden forteller

Liesel stjeler bøker. Dette er hennes historie. Det er også historien om naboene i Himmel-gaten. Og om det som skjedde da bomberegnet kom. Og fortelleren? Det er ingen ringere enn Døden.

AV ANNE KARIN CORNELIUSSEN

I «Boktyven» av Markus Zusak blir vi kjent med ni år gamle Liesel Meminger som bor hos en fosterfamilie i Himmelgaten i München før og under Den andre verdenskrig. Foreldrene er sendt til konsentrasjonsleir fordi de er kommunister, og lillebroren dør underveis til fosterfamilien.

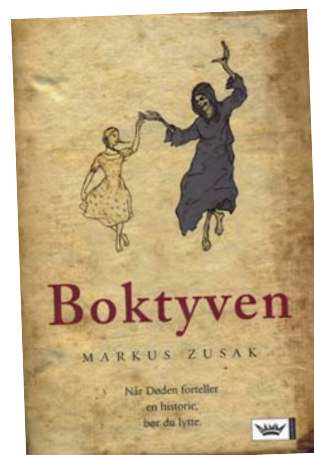
Liesel leser

Liesel er heldig og kommer til snille fosterforeldre. Hun har mareritt om natten og fosterfaren, Hans Hubermann, tar seg av henne og hjelper med å bytte sengetøy når hun våter sengen sin. Etter hvert som han skjønner at Liesel ikke kan lese, blir disse stundene til en hyggelig tid der hun lærer å lese. Da broren ble begravet,

fant hun en bok på gravplassen, og senere blir bøker en besettelse for henne.

Varme og humor

Hun stjeler en bok ut av et av Hitlers bokbål, og senere bøker fra ordførerens bibliotek. Vi får et lite innblikk i hvordan barn i Tyskland hadde det under krigen. Familien skjuler en jøde i

kjelleren sin store deler av krigen, så vanlige tyskeres forhold til jødene er også et tema. «Boktyven» er en varm og humoristisk skildring fra en vond og dramatisk tid, og vel verd å lese. ●

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

Mellom hvert menighetsblad... følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om gudstjenester i Fana Prosti.*

E-post:
sylvi@fanaposten.no

Her kan din annonse stå!

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for **byen** og **distriktet**

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge Polden Espen Polden Tom Wilson Heine Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode verdier med på veien

Møllebakken Skole er en kristen grunnskole med små undervisningsgrupper, gode faglige resultater, og et inkluderende miljø som elevene trives i.

Kontakt oss gjerne for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Hva skjer innen trosopplæringen?

Fredagsklubb for 3. – 7. klasse:

Det blir juleavslutning i kirkekjelleren fredag 5. desember kl. 18.00 – 19.30. Vi håper å se deg der! Oppstartsdato etter jul kommer på hjemmesiden.

Søndagsskolen: Få med deg de to siste søndagsskolesamlingene før jul: 23. november og 14. desember kl. 11. 14. desember blir det juleavslutning. Vi skal synge julesanger, øve på julespill til juletreffesten og spise pølse i brød. Oppstart etter jul kommer på hjemmesiden.

Barnas juletreffest: Velkommen til barnas juletreffest lørdag 3. januar kl. 16 – 18. Det blir noe godt å spise, kaker, leker og konkurranser. Søndagsskolebarna deltar med julespill og det blir selvfølgelig jule-tregang! Og hvem vet; kanskje nissen kommer på besøk?? Pris: 30 kr per person. Maks. 150 kr per familie. Ingen påmelding.

Babysang: Vi starter opp igjen med Babysang tirsdag 20. januar kl. 12.30 i kirkekjelleren. Babysang passer for deg som har barn opp til ca. 1 år. Vi har en liten sangstund, og etterpå er det mulig å sitte igjen og prate med andre mødre og fedre i nærmiljøet.

Lys Våken 24. – 25. januar: Går du i 6. klasse? Synes du det høres spennende ut å overnatte i kirken?

Da kan du bli med på Lys Våken! Her blir det lek og moro, god mat, gudstjenesteverksted og god stemning! Vi sover i kirkerommet, og deltar på søndagens gudstjeneste sammen.

Invitasjon kommer i posten til de som er døpte i eller tilhørende* til Skjold menighet. Dersom du ikke får invitasjon, men likevel vil være med er det bare å ta kontakt!

4-årsklubb og familiegudstjeneste:

Det blir 4-årsklubb i januar/februar for de som er født til og med juni 2011. Resten blir invitert til høsten.

Invitasjon kommer i posten til de som er døpte i eller tilhørende* til Skjold menighet. Dersom du ikke får invitasjon, men likevel vil være med er det bare å ta kontakt! Det blir gudstjeneste med utdeling av bok til 4-åringene søndag 8. februar.

Hilsen menighetspedagog

Janne Torvestad
janne.torvestad@bergen.kirken.no
Telefon: 55 59 71 17

Følg gjerne med på hjemmesiden vår www.skjoldmenighet.no eller følg Skjold kirke på Facebook. ●

*Et barn blir automatisk tilhørende Den norske kirke når minst en av foreldrene er medlem. Vi sender ut invitasjoner til alle døpte og tilhørende vi har i vårt medlemsregister.

VI LEVERER I HELE BERGEN!

Kilden Senter 55 13 71 56 Oasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Åsane Senter 55 18 36 25

Sofus

FRISØRSALONG
Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1
5236 Rådal

Produktene er av høy kvalitet

- Dusj/toalettsåpe u/parabener eller parfyme
- Multivask
- Bil- og båtvask m/voks
- Vindusspylervæske høykonsentrat 1,5 liter
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten og bli tørr på hendene
- Fotkrem

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor
Skjoldlia 55, 5236 Rådal
Telefon: 55 59 71 12
skjold.menighet@bergen.kirken.no

Administrasjonsleder

Marita Børve
Telefon: 55 59 71 12
marita.borve@bergen.kirken.no
Kontordager: mandag, tirsdag, onsdag og torsdag.

Kateketvikar

Johan Olav Holmefjord
Telefon: 55 59 71 11
E-post: johanolav.holmefjord@bergen.kirken.no

Menighetspedagog / trosopplærer

Janne Torvestad
Telefon: 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide

Telefon: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder

Telefon arb.: 55 59 71 16
Telefon priv.: 412 05 127
guro.rotevatn.buder@bergen.kirken.no

Kirketjener Silje Brækken

Telefon: 916 92 224
silje.brækken@bergen.kirken.no

Sokneprest Arne Brekke

Telefon arb 55 59 71 14
Telefon priv 55 13 76 62
arne.brekke@bergen.kirken.no

Kapellan Bjørn Moe

Telefon arb 55 59 71 13
mobil 92 82 24 13
bjorn.moe@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Eva Try

Telefon 959 46 814
evatry@gmail.com

Internett/menighetsblad

Ansvarlig utgiver: Menighetsrådet. Redaktør, menighetsblad Øystein Pettersen, 938 04 808
oystein.pettersen@uni.no
Nettpubliserings: Bjørn Selfors, bselfors@broadpark.no

Kirkens konti

Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)

Givertjenesten diakoni:

3418. 18. 00889

Konfirmantarbeid:

3418. 20. 00436

Aktiviteter

Skjold kirkekor

Skjold kirke - tirsdager kl. 12.30 -14.00. Kontakt: Grete Jacobsen, telefon 55 13 19 78 og Ingebjørg Hougsnes telefon 55 10 27 47

Cantus

Skjold kirke - tirsdager 19.45-22.00. Guro Rotevatn Buder, Telefon arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor

Skjold kirke - torsdager fra kl. 17.30. Leder Ingunn Nygaard tlf. 917 35 586 - ingkals@gmail.com
Hjemmeside: www.sbkor.no

Extaxis (Skjold ten-sing)

Skjold kirke onsdager kl. 19 - 21. Kontaktperson: Kjerstin-Marie Vereide, tlf. 55 59 71 15

Formiddagstreffe

Annenhver torsdag i ulike uker - kl. 12.00-14.00. Kontaktperson Kjerstin-Marie Vereide tlf. 55 59 71 15

10-kaffen

Annen hver torsdag i like uker - kl. 10.00-12.00. Kontaktperson Arne Brekke tlf. 55 59 71 14

KRIK

Kontakt menighetskontoret.

Nordås KFUM-speidergruppe:

(gutter) Onsdager – Skjold kirke/Smøråsfjellet. Kjetil Ullaland kulumulig@gmail.com

Steinsvik 1 - KFUK-speidere

(jenter) Tirsdager - Skjold kirke Kontaktperson Karen Velure gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Seniordans

Mandager kl. 10.30 - 12.00. Kontaktperson: Signe Nilsen, mobil 90 94 64 78

Trim

Onsdager kl. 11.00-12.30. Astrid Teigen tlf. 45 02 51 03

Skjold kirkelag

Kontaktpersoner Berit Ådland tlf. 55 13 37 65 og Gerd Dale tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole

Janne Torvestad, tlf 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Se prekenliste (side 24) for søndagsskoledatoer.

Reisebrev fra Madagaskar

Det er kjempevarmt – hvor har jeg vannflasken og solhatten? Her er mange barn, de kommer løpende mot oss og sier gjentatte ganger «Bon-bon!?!?» eller «water!» – de ber om sukkertøy og vann, gjerne bare en tom vannflaske.

TEKST OG FOTO: EVA TRY

Del 2: Varm fattigdom

De eldste barna bærer på de små, de er mange, og ingen voksne som følger med. De ser varme ut de også, og sikkert sultne og tørste. Barbente føtter i sanden, i jorden, på veien. De vil gjerne leie en hvit hånd. Noen få har klær uten rifter og huller, sko er sjelden å se. Store kontraster til oss turister som har alt, og som har reist hit av ulike egoistiske grunner. Vi blir frarådet å gi til barn og voksne som tigger. Men noen klarer ikke la være, de kaster en haug med sukkertøy opp i luften. Mange barn får tak i, men ikke alle, og sår barnegråt er det vi hører når vi drar videre...

Å være tett på fattigdom og nød merkes godt. Samtidig er det så mange smilende og arbeidsomme gassere som er fornøyd, og har funnet noe ut av hvordan skaffe seg inntekter, av blant annet utallige ting som er blitt kastet. Morsomme, kreative lekebiler og lekesykler – miniatyrleker for salg til turister. Disse er laget av brukte blykkbokser, gummien utenpå en gammel elektrisk ledning, av navet på en sykkel, av noe plast, metallbiten inni en klesklype, en bit fiskesnøre.

Antropologi og forskningsjuks

Hva skulle Madagaskar gjort uten misjonen? Her er ingen anklager om misjonssimperialisme, men stor respekt, anerkjennelse og takknemlighet mot misjonærer som har satt varige spor etter seg. Byen Antsirabe ligger i innlandet, ikke langt fra hovedstaden Tana, eller Antananarivo, som er det egentlige navnet. Norsk Misjonsselskap (NMS) bygget misjonsstasjon her på 1800-tallet. Byen var opprinnelig et forvisningssted for straffanger. Misjonæren Thorkild Rosaas er en kjent mann her. Han var ikke bare opptatt av å være prest, men «bygde

byen» med gater, kirke, skole og sykehus for de spedalske. Han er blitt hedret med en byste i bronse. På en av sine vandringer i området så han at det piplet bobler opp i et sumpområde, og fikk satt i gang graving. Man fant naturlig varme kilder, som ble kurbad for dronningen. I dag er dette et spanlegg som gir arbeidsplasser. Byen blir kalt for Madagaskars Vichy på grunn av helsebringende kilder. Under gravingen fant Rosaas i 1879 de første fullstendige elefantfugl-skjelettene som er funnet i landet. Dette var en kjempestruts, som er utdødd for lenge siden. Han tok vare på en del av knoklene og la de på loftet i misjonsstasjonen. To vitenskapsmenn fra Tyskland og Frankrike kom på besøk i 1893. De fikk dette med seg gratis til Europa, og ble internasjonalt kjent for sine funn. Kjempestrutsene fikk navn etter disse to, som ikke nevnte et ord om Rosaas i sine publikasjoner. I dag heter det forskningsjuks.

Det blir hevdet i en nasjonal plan («*Madagascar Action Plan*») at 100 prosent av lemurene, 99 prosent av amfibiene, 91 prosent av reptilene, 85 prosent av floraen og 39 prosent av fuglene er endemiske. Dette betyr at de bare finnes på Madagaskar, og ingen andre steder. Forskerne mener at grunnen til dette er avstanden fra Afrika som gjorde at planter og dyr utviklet seg over millioner av år til å bli helt særegne. Øya viser oss som er turister et mangfoldig skaperverk. En av de første europeerne som besøkte landet i 1771 kalte landet «det forjettede land for enhver naturelsker».

Oppvekst med Madagaskar

Mange voksne i Norge har hørt om Madagaskar, fra søndagsskolen, fra møte med misjonærer som kom hjem og fortalte om sitt forhold til landet og misjonen. Mitt forhold til Madagaskar er preget av min bakgrunn og særlig min morsarv. Hun ble født i 1915

og vokste opp på en liten gård på Sørlandet med 11 søsken. Hennes far fikk misjonskall, som sine to brødre. Alle tre brødre kunne ikke reise ut, og min morfar måtte bli i Norge og drive familiegården. Min mors oppvekst ble preget blant annet av brevene fra Madagaskar og Misjonstidende, som var et «vindu mot verden». På begynnelsen av 1900 tallet ble familiens misjonsengasjement i en liten bygd med to – tre andre gårder en form for antropologisk oppdragelse for alle de 12 barna.

Etterhvert fikk to av hennes fem søstre misjonskall, begge reiste som unge kvinner til Madagaskar før andre verdenskrig. Først krevde NMS at de måtte ta utdanning, den eldste som jordmor, den yngste som lærer, selv om hun selv ønsket å bli sykepleier. Et-

Gassiske barn.

Over: NMSs konferansesenter Lovasoa i Antsirabe. Til venstre: Veistandarden mot Tsingy nasjonalpark

ter utdannelse i Norge reiste de til Paris for å studere fransk, og deretter gassisk på Madagaskar. Reisen til Madagaskar tar i dag noe over ett døgn med fly, men den gang tok det mange måneder, det samme gjorde brevene. Kontakten med hjemlandet ble derfor preget av mange års adskillelse.

Betafo

Mye var vanskelig, f.eks. å frakte utstyr til bygging av misjonsstasjoner, skoler og sykehus med bærere og på dårlige veier langt fra havnene ved kysten. Den første misjonsstasjonen ble etablert i innlandet Betafo i 1867. Enkelt personer ble hardt rammet av sykdom og ulykker, uten at det ble gjort noe stort nummer ut av dette. Tap, sykdom og

død ble beskrevet, men i en ånd preget av tro og tillit til Gud. Livet som misjonær ble opplevd meningsfylt, fordi «flere sjeler ble lagt til menigheten» og ble frelst. De opplevde likevel at Gud var nær i hverdagen, troen ga styrke og mot. På reisen til Madagaskar sommeren 2013 besøkte vi flere misjonsstasjoner med gravplasser med norske familiegraver der flere personer i samme familie lå begravet. I misjonsfortellingene var det ikke bitterhet som dominerte, men beskrivelser av hva som hadde skjedd, og takknemlighet for at de var kallet til en meningsfull tjeneste.

Misjonsfortellinger

Tekstene om arbeidet «der ute» var viktig for å inspirere misjonsvennene hjemme til å samle inn penger til å bygge skoler, kirker og sykehus. Hensikten var å lære barn og voksne å lese, for at de selv kunne lese Bibelen på egenhånd. Å bygge kirker, forkynne evangeliet om frelse og tro og drive dåpsopplæring ble vurdert som nødvendig før det ble gjennomført dåp. Å lese selv var nødvendig for forståelse av betydningen av det personlige forhold til Gud og den kristne personlige tro.

I dag er alle skoler og sykehus overført fra NMS til den gassiske kirke, som driver disse i dag. ●

Lyst på besøk? Lyst til å besøke?

Det kan vi hjelpe til med. I Skjold menighet har vi en besøkstjeneste. Noen får besøk, andre går på besøk.

Det er hyggelig for begge parter - nemlig. Vanligvis foregår besøkene hver 14. dag og varer fra 1-2 timer. Da kan en prate sammen eller f.eks. gå en tur. Kanskje noe for deg eller noen du kjenner?

Ta kontakt med diakon Kjerstin-Marie Vereide om du lurar på noe, 55 59 71 15/ kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no ●

Formiddagstreffet

Vi møtes i Skjold kirke annenhver torsdag (ulike uker) kl. 12-14. Pris kr. 50.

- 4. desember: *Adventsmøte*
- 30. desember: *Julefest kl. 12-15.*
Egen påmelding.

Ta gjerne med en venn eller nabo! Hilsen komitéen for formiddagstreffet. Kontaktperson: Diakon Kjerstin-Marie Vereide tlf. 55 59 71 15 kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no ●

Bli fast giver!

Ta kontakt på e-post med: skjold.menighet@bergen.kirken.no ●

Menighetskalender

døpte

Ingeborg Kvamme
Solveig Aas Opheim
Magnus Jensen Håkonsholm
Kaia Drabløs Jansen
Berge Stenersen Ingebrigtsen
Jesper Haugland Husebø
Libe Nøttveit Blankholm
Nicklas Midtun Uthaug
Ulrik Rørvik Namdal
Benjamin Nydal Helgeland
William Kvalheim Løtsberg
Markus Elvsaa Kvaavik
Sophia Torvund Gjelsvik
Theodor Viken Næss
Tale Brekke Holmefjord
Tale Moe Skjold
Sigurd Olai Stegali Rørvik
Emilia Klykken Larsen
Johannes Molland Juulseth
Lilly H. Ytre-Hauge Torgilsteit

begravelser

Helge Rødal
Martha Gjeitsund
Kari Andersen
Alfhild Marie Bertha Grøndalen
Eliseffa Bruvik
Edvin Bjørkliås
Margunn Haukeland

gudstjenester

Søndag 23. november kl. 11.00
Kristi kongedag. Gudstjeneste.
Matteus 25. 31-46. Spr. Arne Brekke. Dåp. Nattverd. Kirke-
kaffe. Søndagsskole.

Søndag 30. november kl. 11.00
1. søndag i advent. Dåpsgudstj.
Lukas 4. 16-22a. Kap. Bjørn Moe. Dåp. Kirkekaffe. Kl. 16.00: Lysmesse / familiegudstjeneste. Steinsvik 1. speidere/ Søråshøgda barnekor. Spr. Arne Brekke. Kirkekaffe / utlodning.

Søndag 7. desember kl. 11.00:
2. søndag i advent. Gudstjeneste. 1. Kor. 15.50-57. Spr. Arne Brekke. Dåp, nattverd, kirke-
kaffe.

Søndag 14. desember kl. 11.00
3. søndag i advent. Gudstjeneste. Lukas 3.7-18. Kap. Bjørn Moe. Dåp, nattverd, kirkekaffe. Avslutning søndagsskolen.

Søndag 21. desember
4. søndag i advent. Ingen gudstjeneste i Skjold. Se Birkeland og Fana.

Onsdag 24. desember,
Julaften

Kl. 13.00. Familiegudstjeneste. Vikarprest. Søråshøgda barnekor synger
Kl. 14.30. Familiegudstjeneste. Vikarprest. Sang ved Møyfrid Nes Kløvning
Kl. 16.15. Julaftensgudstjeneste. Spr. Arne Brekke Skjold skoles musikkorps spiller. Luk 2,1-14 (20).

Torsdag 25. desember kl. 12.00

1. Juledag. Merk tidspunkt. Høytidsgudstjeneste. Joh 1,1-14. Kap. Bjørn Moe. Dåp. Nattverd. Julekoret deltar. Messingkvintett. Dirigent: Anne Berit Hodne. Orgel: Guro Rotevatn Buder.

Søndag 28. desember kl. 11.00
Romjulsøndag. Gudstjeneste. Lukas 2, 36-38. Sogneprest Arne Brekke. Dåp. Nattverd.

Torsdag 1. januar
Nyttårsdag. Ingen gudstjeneste i Skjold. Se Birkeland og Fana.

Søndag 4. januar kl. 11.00:
Kristi Åpenbaringsdag
Lukas 2. 40-52. Vikarprest. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 11. januar kl. 11.00:
2. søndag i åpenbaringstiden. Markus 1,3-11. Temagudstjeneste. Sogneprest Arne Brekke. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 18. januar kl. 11.00:
3. søndag i åpenbaringstiden Gudstjeneste; Johannes 4, 4-26. Kapellan Bjørn Moe. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 25. januar kl. 11.00:
4. søndag i åpenbaringstiden Lys Våken-gudstj. Joh 9.1-7.+ 35b-38. Spr. Brekke/ trosopl. Torvestad. Dåp. Kirkekaffe.

Søndag 1. februar kl. 11.00:
Såmannssøndagen. Markus 4,26-34. Vikarprest. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 8. februar kl. 11.00:
Kristi forklaresdag. Markus 9.2-13. Familiegudstjeneste / 4-årsbok. Kap. Moe/trosopl. Torvestad. Dåp. Kirkekaffe.

Søndag 15. februar kl. 11.00:
Fastelavnssøndag. Tema / Missjonsgudstjeneste. Johannes 12, 20-33. Sogneprest Arne Brekke. Dåp, nattverd, kirkekaffe.

Askeonsdag 18. februar.
Kveldsgudstjeneste. Matteus 12.38-42. Kapellan Bjørn Moe. Nattverd.

Søndag 22. februar kl. 11.00:
1. søndag i faste. Matteus 16.21-33. Vikarprest. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 24. februar kl. 11.00:
2. søndag i faste. Lukas 7, 36-50. Vikarprest. Dåp, nattverd. Kirkekaffe.

Prekentekestene er hentet fra Den norske Kirkes tekstbok. Forandringer kan forekomme.

Søndagsskoler

23. nov. og 14. des. kl. 11.00.
14. des. blir det juleavslutning. Se også s. 22.

Juletreffester for store og små

Juletreffester er det også denne vinteren. **Formiddagstreffet** har sin voksenfest tirsdag 30. des. kl. 12-15. Påmelding til diakonen. **Barnas juletreffest** er lørdag 3. januar kl. 16. Ingen påmelding. Entre kr. 30/50/150 Se www.skjoldmenighet.no for mer info når det nærmer seg.

Fredagskafé med Krydder

-ukeslutt for travle voksne

Nye og gamle Fredagskafé-gjester ønskes velkommen til årets siste samling! Har du ikke vært her før er du spesielt velkommen. Det er ikke nødvendig å kjenne noen for å komme. Kafékveldene er i peisestuen i Skjold kirke og starter ca kl 19.30 med felles kveldsmåltid.

- 28. nov: «Soning og forsoning - fra en fengselsprests hverdag» ved fengselsprest Stein Rune Ottesen (bildet).

Kveldene er for voksne som ønsker å senke skuldrene og prate sammen, spise og ha det hyggelig og i tillegg utvide sin horisont litt gjennom kveldens «krydder». Det er orienteringer om svært ulike temaer stort sett holdt av folk som brenner for en sak eller vil fortelle om noe fra jobben sin eller noe de synes er artig eller interessant. Alle tar med én sort pålegg til felles matbord og kr 30 til fellesutgifter, så serveres det godt brød, varm og kald drikke. Det er rikelig tid til prat, god musikk og det hele avsluttes med en samling med Ord før helgen.